



HLAS PRAVOSLAVÍ



TEOLOGIE	
Slovo pro vás: Čas vánoční	4
metropolita Kryštof	
Dějiny ikonopisectví.....	6
Liturgika: O původu chrámu	8
Starý zákon: Balák a Baleám.....	10
Z díla sv. Ignatije Bjančaninova	11
Rajská pyramida – Výklad Blahoslavenství.....	12
sv. světitel Nikolaj Srbský – četba na pokračování	
Pravoslavná duchovnost jako cesta k uzdravení	14
Fotoreportáž a svědectví	
Divotvorná ikona ze Svaté Rusi putovala u nás	16
RECENZE	21
HISTORIE	
Mučedníci z Kalavryty, Řecko	22
Litoměřicko a cyrilometodějská tradice II.	24
ZPRÁVY ZE SVĚTA	
Sibiu 2007 – Světlo Kristovo osvěcuje všechny	25
EKOLOGIE – SOUVISLOSTI	
Křesťanská teologie a praxe v době ekologické krize I.....	30
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ	
Pravoslaví na Novém Zélandu.....	32
MÉDIA	36
TÉMA	
Demokracie, demokracie nebo technotronní fašismus? II.....	37
ZE ŽIVOTA EPARCHIÍ	40
Volba nového biskupa Juraje	42
Z REDAKČNÍ POŠTY	49
PROGRAM J.B. METROPOLITY KRYŠTOFA	50

Foto na titulní straně: Do chrámu sv. Václava v Brně přišli o Jozefu Fejsakovi (vpravo) blahopřát k 25. výročí jeho kněžského svěcení vladyka Simeon (uprostřed), který ocenil jeho úsilí pochvalným diplomem a o.igumen Sergej, nový duchovní správce v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice v Praze (vlevo), který v zastoupení vladyky Kryštofa věnoval ikonu Spasitele. Spolu se svou ženou Marií oslavil o. Josef také stříbrnou svatbu. Na mnohá a blahá léta!

Důstojní otcové, bratři a sestry!

Čas půstu je nejen časem odříkání, askeze, umrtvování žádostí, časem pro přinesení oběti a usebrání. Čas přemýšlení o tom, co mohu já sám udělat lépe, v čem mohu já sám udělat radost našemu Vládcí a Králi Ježíši Kristu, našemu milovanému Spasiteli, který přišel k nám jako Světlo světa a obětoval se pro naše hříchy.

My, pravoslavní křesťané, bychom měli nést Světlo betlémské ve svých srdcích každý den a zářit ve světě všednosti, nepochopení, neúcty, nelidskosti a zloby. My všichni jsme se narodili znovu a oblékli jsme Krista, my všichni říkáme, že jsme pravoslavní a „pravě“, v pravdě oslavujeme Boha. Přemýšlíte někdy, že neoslavujeme Boha jen tím, jak se kláníme, křížujeme, zapalujeme svíčky, či krásně mluvíme – ale i tím, co skutečně ve svém životě děláme? Že svým každodenním životem vydáváme svědectví o své věrnosti Kristu?

Kdosi namítl, že jsme všichni hříšní a nedokonalí, a proto lidsky slabí a projevíme se v životě tak, jak se projevujeme. Budeme-li si stále opakovat, že jsme jen slabí, vzniká apatie, letargie – že vlastně všechno je dobře tak, jak je, ve všem je vůle Boží, a „buď se to udělá samo“, nebo s tím vlastně nemůžeme nic dělat. Žijeme si pohodlně a jsme stále pohodlnější a pohodlnější. Jenže nic se neudělá samo od sebe. Pasivně čekat a pak jen kritizovat – to je přece mnohem snazší! Vymlouvat se – to nám jde úžasně! A Zlý se raduje! Vítězí bez boje. Stačilo, když nám dal „lízátko“ pohodlnosti.

Ano, naši nedokonalost je třeba mít

na mysli, abychom nebyli zatvrzelí a dokázali si navzájem odpouštět. A tak i já, prosím o odpuštění za některé chyby, které se tu a tam vloudí i při sazbě do tisku našeho časopisu. Redakční tým nikdy nevznikne ze dne na den a také zavedení fungujícího systému si vyžaduje určitý čas, zejména uvážíte-li, že naše redakce nedisponuje redakční místností, všechny autorské příspěvky a fotografie jsou dary, protože nejsou ani finančními prostředky na samotný tisk.

Hlas pravoslavi potřebuje Vaši pomoc. Váš drobný dar.

Ve chvíli, kdy jsem převzala Hlas pravoslavi, klesl počet stálých odběratelů na historické minimum totálního zániku. Co se stalo? Zmizeli pravoslavní?

A tak se tedy ptám, milí bratři a sestry, důstojní otcové... kde jsme? Což opravdu nejsme schopni odříci si měsíčně jedno pivo, aby mohl existovat alespoň jeden skromný český pravoslavný církevní časopis mapující život v naší církvi, vzdělávající naše kněze, laiky i hledající? Což opravdu nepotřebujeme žádné informace? Opravdu chceme zůstat nadále „neviditelní“?

Můj upřímný dík patří všem, kteří již své schopnosti nabídli a zapojili se aktivně do práce v redakčním kruhu v distribuci. Bez jejich pomoci, by nevyšlo ani jedno číslo.

PŘEJI VÁM VŠEM ZE SRDCE KRÁSNÉ
A MILOSTIPLNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
VAŠE SESTRA V KRISTU
MARIA



ČAS VÁNOČNÍ

Pomalů, ale jistě se přibližují Vánoce. Poznáváme to podle ničím nenapodobitelné atmosféry. Všechno kolem nás, ale i v nás začíná být vánoční. Počínaje výzdobou ulic, obchodů a reklamních poutačů všeho druhu a úrovní a konče skryšemi na vánoční dárky v našich domovech.

Proč je ta vánoční atmosféra tak výjimečná? Většinou, a natož o Vánocích, nemáme čas o tom přemýšlet. Jsme plni Vánoc. Filozofování musí jít stranou. Přesto ale stojí za to uvědomit si, co vlastně tuto naši českou vánoční atmosféru vytváří, že je tak strhující a výjimečná?

Naše dnešní společnost není náboženská, a přesto trpí Vánoce jako svátky křesťanské víry – jejího nehlubšího poslání, které spočívá v „obdarování z lásky“. Naše české Vánoce mají proto takovou mimořádnou atmosféru, neboť se v nich navzájem obdarováváme. Myslíme jeden na druhého a přemýšlíme, jak své milé potěšit, jak jim udělat radost, vcitujeme se do přání a snů druhých, lámeme si hlavy nad tím, zdali dárek opravdu vyjádří, že se máme rádi. Vánoční atmosféru tvoří právě kromě vlastního obdarování též těšení se z blízkosti druhých, ať už je to v rodině, mezi přáteli nebo v práci.

Vánoce nás učí nebýt lhotejnými – alespoň jednou za rok. Život v dnešním světě nás stále více a více vede k tomu, abychom mysleli jen na sebe, své výhody a práva, a tak se odcizovali a vzdalovali jeden druhému. Vánoční čas je jiný. Dává nám možnost být jinými, takovými, jakými obvykle nejsme, ale měli bychom být. A to je proto, že je krásné obdarovávat. O Vánocích se přesvědčujeme, že obdarovávat je skutečně mnohem krásnější než být obdarován.

Vánoce jsou tedy časem obdarování, kdy na sebe myslíme s láskou a přinášíme si navzájem štěstí, které má své hvězdné okamžiky o Štědrém večeru.

Vánoce by ale nikdy neměly takovou atmosfé-



ru, kdyby jejich hlavním smyslem nebyla oslava Božího narození. Bohužel komerční využití času vánočního vytlačuje tuto událost do pozadí. Je to škoda, když člověk zapomíná, že je dílem Božím. Neví, že jej jeho Stvořitel miluje a z veliké své lásky mu posílá dar – svého Syna – Ježíše Krista, který se stal člověkem, aby člověka-bratra naučil být člověkem šťastným, s věčnou budoucností.

Přestože vše kolem nás vede k větším a dražším vánočním nákupům, na dětech můžeme stále vidět, že i malý dárek dovede zahřát srdíčko. Nemožno si v této souvislosti nevzpomenout na adventní návštěvu jednoho dětského domova, kterému jsem za naši církev věnoval několik DVD přehrávačů a další spotřební techniku. Největší úspěch však tehdy měl dřevěný vyřezávaný betlém. Jeho pomocí jsem mohl dětem vysvětlit význam Vánoc jako oslavy Božího narození. Poslouchaly bez dechu vyprávění o Panně Marii a pěstounu Josefovi, jak je nikdo nechtěl vzít domů ani v „hotelu“ nemohli najít přístřeší a nakonec museli nocovat ve chlévě vytesaném ve skále. Tam se na seně narodil „Ježíšek“ – Bůh, který se stal člověkem – jedním z nás. Když vyrostl v dospělého, naučil nás, jak máme žít podle řádu Boží lásky. Svým utrpení na kříži ukázal, že se jedná o lásku, která není sobecká, ale obětuje se pro druhé.

Vánoční atmosféra je pokaždé krásná a ničím nenapodobitelná, protože všichni, ať si to uvědomujeme nebo ne, přemýšlejí, jak se navzájem obdarovávat. Věnujeme druhým svůj čas, což se jindy málo daří. Díky Bohu máme v našich zemích mír, stabilní měnu a všechno základní, potřebné k životu. Můžeme dávat i drahé dárky, i když víme, že i malý dárek daný z lásky a od srdce je neobyčejně cenný.

O vánočním čase však nemyslíme jen na své drahé a blízké. Myslíme i na bližní – tedy lidi cizí, nejen doma, ale na celém světě. Myslíme na ty, kteří neznají bohatství štedrovečerního stolu ani mír a hřejivý pokoj v duši, který vytváří kouzlo vánoční atmosféry. Naši předkové to cítili podobně a zachovali nám překrásný obyčej – připravovat jídlo pro stůl u náhodného



hosta – pocestného – nebo neznámého cizince či kohokoliv, kdo nemá kam jít. Když však takový pocestný nepřijde, jsou mezi námi štědré hospodyně, které navařené sváteční jídlo a vánoční pochoutky odnesou například do azylového domu.

Nejsme většinou majetní, ale všichni můžeme obdarovávat třeba jen vlastnoručně vytvořenou malou pozorností. Ale hlavně tím, že na sebe budeme mít čas a budeme k sobě milí. Že v druhém uvidíme vždy to lepší a ušlechtilé. Že zapomeneme na hádky a křivdy. Vždyť hlavně o Vánocích si uvědomujeme, jak je život na zemi krátký. Jak čas neuvěřitelně letí. A že zastavit jej nelze. Jen přibrzdit ve chvílích štěstí, jako například na Štědrý den kolem svátečního stolu, při rozbalování dárků a společném sdílení vzájemné radosti, díky a vděčnosti.

Nedejme se letos strhnout většinou naší české společnosti a nezapomeňme Vánoce oslavit také v chrámu. Poděkujme Bohu za to, že nám dává vánoční čas. Onu nezapomenutelnou atmosféru, kdy jsme si tolik blízcí. A kdy najednou víme, že jsme všichni Jeho děti narozené z Jeho lásky.

METROPOLITA KRYŠTOF



DĚJINY IKONOPISECTVÍ

Dějiny ikonopisectví sahají až k době apoštolské. První křesťanský obraz, který vytvořila lidská ruka, byla podle církevní tradice ikona Panny Marie s děťátkem Kristem. Napsal ji svatý evangelista Lukáš. Byla to ikona známá později jako typ Hódégétrie, tedy „Ukazatelka Cesty“, neboť Bohorodice rukou ukazuje na Krista, který o sobě řekl: „Já jsem cesta a pravda i život; žádný nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14,6).

Vůbec první ikonou však byl rukou nevytvořený obraz Pána Ježíše Krista. Byl to zázračný otisk Jeho tváře v šátku, který poslal nemocnému maloasijskému králi Abgarovi. Ten obraz vroucně uctil a nato byl vyléčen z těžké nemoci.

Dalším rukou nevytvořeným obrazem Krista je Jeho pohřební plátno, známé dnes pod názvem Turínské, do něhož se při Kristově Vzkříšení zázračně vtiskla Jeho podoba.

Z těchto památek křesťané znali podobu Ježíše Krista a psali Jeho ikony. Tam, kde tyto památky nebyly dostupné, byl zpočátku Ježíš Kristus zpodobován v oděvu rétora, tedy tunice, jako bezvousý mladík. Postupem času se však Jeho obraz odpovídající skutečnosti rozšířil po celém křesťanském světě, takže se s ním již dlouhou dobu v křesťanském umění setkáváme jako s obecně přijatým a ustáleným vzorem.

První křesťanské obrazy zná církevní archeologie z římských katakomb. Jsou to alegorické obrazy a výjevy ze Starého zákona. K vyjádření křesťanského učení byly používány i náměty z antických bájí, např. Amor a Psyche jako láska a duše apod.

Po roce 313, kdy císař Konstantin zlegalizoval křesťanství ve Východořímské říši, vychází křesťanské umění z katakomb. Jsou stavěny velké chrámy – především baziliky a církevního umění se ujímají nejlepší umělci. Utváří se byzantský styl křesťanského umě-



ní, který si uchovává ladnost tvarů a proporci antického iluzionismu, ale přijímá i syrský realismus a hutnost barev. Velké oči křesťanských světců a jejich oduševnělý výraz pak jako by byly inspirovány egyptskými náhrobními portréty.

Období hledání optimálních ikonografických výrazových prostředků je v 7. století přerušeno ikonoborectvím, tedy odmítáním a ničením obrazů v Byzantské říši. Tento zvrát vycházel jak z heretických hnutí, tak z nejvyšších dvorských kruhů. Pravoslavná církev musela obhájit oprávněnost a opodstatněnost uctívání ikon Krista, Matky Boží a svatých.

Ikonoborci tvrdili, že pravý obraz musí být svou podstatou totožný se svým předobrazem. Protože však je Boží podstata nezobrazitelná, je rouháním tvořit její obrazy. Pravoslavní uctivatelé ikon však oponovali, že takováto totožnost není možná a obraz má tu vlastnost,

že se právě od svého předobrazu svou podstatou liší. Říkali, že to, co je společné obrazu a jeho předobrazu, je zobrazovaná osoba. Jestliže se neviditelný, nepopsatelný a nezobrazitelný Bůh vtělil a přebýval s lidmi, pak je právě osobu Krista, vtěleného Boha, možno zobrazovat a prostřednictvím obrazu uctívat. Tak byla ikona obhájena také proti stoupen- cům starozákonního zákazu obrazů.

Když pravoslavný křesťan uctívá ikonu, neklaní se matérii, z níž je zhotovena, ale samotnému Kristu Bohu, Panně Marii, světcům či události z dějin spásy lidského rodu, která je na ikoně zobrazena. Uctívání ikon je v pravoslaví nazýváno řecky „proskynésis“ (rusky „počítanije“ – lze přeložit jako uctívání, ctění, vážení si), zatímco uctívání samotného Boha je nazýváno „latreia“ (rusky „pokloněniije“ – tedy uctívání, klanění se, velebení, vzývání).

V období ikonoborectví, které trvalo bezmála sto let, byla zničena drtivá většina východních křesťanských obrazů. Na Východě se dochovaly jen v monastýru svaté Kateřiny pod horou Sinaj a ojedinele i jinde. V období ikonoborectví ale vzkvétalo západní umění, a to i proto, že Řím se tehdy stal útočištěm byzantských umělců.

Po vítězství ikonodulů, tedy uctívatelů ikon, se ustálil ikonopisný kánon jak ve chrámové výzdobě (pod vedením patriarchy Fótia), tak v ikonografii Ježíše Krista, Přesvaté Bohorodice a svátků z Dvanáctera, tedy klíčových evangelních událostí. Tento ustálený kánon je používán dodnes.

V následujících staletích měly na vývoj ikonografie vliv zejména hospodářský úpadek a následný zánik Byzantské říše a také hesychastické spory. V průběhu 13. století mizí z chrámové výzdoby nákladná mozaika a uplatňuje se levnější freska. Vítězství palamismu ve sporu o nestvořené Boží energie se odráží i v ikonografickém stylu, který se stává mystičtějším a snaží se ikonopisnou technikou znázornit vyzařování těchto Božích energií –

táborského světla – z proměněného lidství Kristova a svatých. Tato záře je naznačována zvláštním předivem „světel“, jímž osoby svatých jakoby září.

Vlivem pádu Byzance od 16. století nastupuje ve východních pravoslavných zemích silný vliv Západu, který deformuje jak teologii, tak pravoslavný obraz. Jako úpadkový je dnes hodnocen eklektický ikonografický styl ze 17.–19. století, který tehdy zachvátil celý Balkán a Rusko, především však kulturní centra. Od počátku 20. století však sledujeme na těchto územích nový rozvoj ikonopisectví, čerpajícího z čistoty středověké ikony. Proces nebyl zastaven ani komunistickým útlakem a dnes sledujeme na Východě skutečnou obrodu ikonopisectví v duchu nejlepších tradic Pravoslaví.

JANA BAUDIŠOVÁ





O PŮVODU CHRÁMU

Protože křesťanství nepřišlo na svět náhodou, nýbrž jej přinesl Ježíš Kristus, „Lev z pokolení Judova, potomek Davidův“ (Zj 5,5), Spasitel po tisíciletí očekávaný vyvoleným Božím národem, existovala určitá podoba chrámu již ve starozákonním náboženství. Proto se u něj v této části našeho vyprávění zastavíme. Podoba chrámu není člověkem svévolně vymyšlená. Velice podrobný popis svatyně byl zjeven Hospodinem již Mojžíšovi na Boží hoře, když vyvolený národ odcházel z Egypta a směřoval do Země zaslíbené (nalézáme jej ve Druhém knize Mojžíšově v kapitolách 25–27). Tato svatyně byla přenosná, jednalo se vlastně o honosný stan, který ukrýval zdobenou schránku, v níž byla uložena úmluva (smlouva, testament, zákon) mezi Hospodinem a Božím lidem. Mojžíš tuto přenosnou svatyni často

navštěvoval a setkával se v ní s Hospodinem, který mu sděloval potřebné pokyny. Proto byl tento prostor nazýván stan setkávání. Izraelský lid po mnoha strádáních nakonec vstoupil do Země zaslíbené. Uplynulo mnoho věků, avšak forma svatyně se nezměnila. Až po čtyřech stoletích byla za krále Davida přenesena do Jeruzaléma (2S 6). A teprve za jeho nástupce, proslulého krále Šalomouna (podle První knihy královské 6,1 to bylo 480 let po vyjití Izraelců z Egypta!) došlo k epochální události – výstavbě kamenného chrámu, domu Hospodinova. Chrám chtěl postavit již král David, ale Hospodin mu vzkázal, že za jeho vlády bylo prolito příliš mnoho krve, a proto chrám postaví až jeho syn (1Par 22,7-8). Stavba chrámu byla provázána celou řadou náboženských předpisů a tabu, jejichž význam dnes mnohdy ani neznáme. Byly

použity ty nejlepší dostupné materiály a při jeho posvěcení byly obětovány desítky tisíc obětních zvířat (1Kr 8). Bible nám o těchto událostech vypráví velice podrobně a nejedná se o líčení samoučelné. Chrám znamenal Hospodinovu přítomnost mezi Izraelci a zasloužit si takovou čest nebylo samozřejmé. Avšak Boží lid čekal celá staletí, nelitoval námahy ani obětí, aby jí byl hoden. Taková byla cesta k prvnímu Božím chrámu. Trnitá a obtížná, avšak plná horoucí touhy po přítomnosti požehnání shůry. Dnes, když máme chrámy v každém městě, když do nich můžeme libovolně vcházet, ať už s modlitbou či ze zvědavosti, si ani neuvědomujeme, jak velkou čest nám tím Stvořitel, „ten který trůní na cherubínech“, prokazuje. Jak snadno se můžeme setkat s posvátnem a jak málo jsme si toho vědomi...

Není divu, že Šalomounův chrám v Jeruzalémě se stal předobrazem pro všechny další chrámy. Jak vlastně vypadal? Jeho přesnou podobu sice neznáme, ale mnohé můžeme rekonstruovat na základě biblických pramenů či archeologických a historických poznatků. Víme však, že jeho struktura vycházela z podoby stanu setkávání. Chrám byl orientován z východu na západ a skládal se ze tří částí. Nejvýznamnější byla svatyně svatých. Byla to temná místnost krychlového tvaru, v níž byla uložena schránka (truhla) úmluvy. Na jejím víku byli z bohatě zlaceného dřeva vyřezáni dva cherubíni, jejichž rozepjatá křídla zakrývala celý prostor (1Kr 6,23n). Do svatyně svatých vcházel pouze sám velekněz, a to jednou ročně. Před svatyní svatých byla umístěna svatyně, v níž neustále plálo světlo deseti zlatých svíců osvětlující stůl, na němž leželo dvanáct chlebů předložení, kladených před tvář Hospodinovu (např. 1Kr 6,20). Ve svatyni byla i řada dalších předmětů sloužících k Božím kultu. Konečně se před svatyní nacházela předsíň. Tuto trojdílnou strukturu doplňovalo chrámové nádvoří, které mělo vyvýšenou část určenou pro kněze a část určenou pro lid. Na kněžském nádvoří se nalézal měděný oltář určený pro zápalné oběti a dále

tu bylo umístěno měděné „moře“ spočívající na hřbetě dvanácti volů. Kolem chrámu se ještě nacházely ochozy či přístavky, sloužící patrně pro přípravu kněží a pro pojídání posvátných obětí. Každá z částí chrámu měla svůj hluboký teologický smysl provázaný s vykonávaným kultem. Dnes již neznáme přesný význam všech chrámových míst, mnohé však můžeme pochopit jak ze samotného textu Bible, tak z dobového náboženského kontextu.

Nejčastějšími obřady, které byly v jednotlivých výše uvedených částech chrámu konány, bylo přinášení různých typů obětí – zápalné, přídavné, pokojné a oběti za hřích (více o tomto tématu viz článek arcibiskupa Simeona v HP č. 6–8, s. 14–15). Mnohé z těchto obětí byly oběti živých zvířat (býků, koz, beranů, holoubat apod.), tedy oběti krvavé. Ruský teolog Pavel Florenskij si ve své práci Filosofie kultu všimá, kolik hluku, špíny a štiplavého zápachu muselo obětní místa obklopotat. Na některé svátky, kdy mohla být zabíjena i tisícíhlavá stáda zvířat, se kněží museli doslova brodit v krvi. Zároveň byla posvátnost chrámových míst chráněna před zneuctěním pod trestem smrti. Všechna ta krev obětních zvířat, všechno to lidské úsilí však nebylo projevem samoučelné krutosti. Bylo určeno k překonání obrovské propasti zející mezi Stvořitelem a člověkem, kterou způsobil hříh. I my dnes v chrámu přinášíme oběť, je to však oběť nekrvavá, oběť chleba a vína. Naši oběti jsou také svíce zažihané v chrámu (nazývané proto obětní), stejně jako dary přinášené pro církev, ale především naše modlitba, zpěv a oddanost srdce, které věnujeme k Boží slávě. Jak velký je rozdíl mezi obětí starozákonního kultu a obětí křesťanskou! Nikdy bychom se z vlastní krvavé minulosti nevymanili, nebýt Kristovy oběti na kříži. Je důležité si uvědomit, od čeho všeho nás Spasitel svou obětí vysvobodil a oč je naše situace ve srovnání se starozákonní dobou snazší. Proto má i náš chrám přece jenom trochu jinou podobu než ten Šalomounův. Ale o tom přistě.

DIÁKON HANUŠ NYKL



BALÁK A BALEÁM NA PRAHU DOMOVA



Uplynulo čtyřicet let putování Izraele pouští. Za tu dobu zemřeli až na Mojžíše, Jozueho a Káleba všichni, kdo jako dospělí vyšli před čtyřiceti lety z Egypta.

Nastal čas konečně vstoupit do země, kterou Bůh zaslíbil jejich praotci Abrahamovi.

Zatím do ní nevstoupili, protože z Egypta si nesli srdce otroků, která se bála o svou vlast bojovat a hrozila se každého strádání. Neměli odvahu a neměli ani dost důvěry v Boží pomoc.

Teď jsou již mrtví, jejich kosti se běljí na poušti. T, kdo nyní stojí na prahu své vlasti, jsou jejich synové a dcery zocelení boji a strádáním života na poušti, života svobodného, ale tvrdého.

V době, kdy měli vstoupit do Kenaanu, země oplývající mlékem a medem, byla tato země obklopena mocnými státy, jejichž územím museli projít, aby se do ní dostali. Z Kádeše to měli nejlépe přes království Edóm,

jehož obyvatelé byli potomci Ezaua – Chlupáče, bratra praotce Izraelců Jákoba. V Izraeli přežilo vědomí příbuzenství a Edómci. Mojžíš vyslal k edómskému králi posly s žádostí dovolit Izraeli průchod edómskou zemí. „Ty znáš všechny útrapy, které nás potkaly. Jsme v Kádeši, na pomezí tvého území. Nech nás projít tvou zemí. Nepotáhneme přes pole ani vinice nebudeme pít vodu ze studní. Půjdeme královskou cestou a neodbočíme napravo ani nalevo, dokud neprojdeme tvým územím.“ Vzdor těmto slibům, odpověď na žádost byla záporná: „Mou zemí procházet nebudeš, jinak proti tobě vytáhnu s mečem.“ Mojžíš se pak pokusil ještě jednou žádost zopakovat. Zdůraznil, že nejde o nic víc než průchod, a že případné škody by nahradili.

Ale Edóm zůstal neoblomný a vytáhl s velikým vojskem na hranici, aby zamezil Izraeli vstup na území své země. Ten si nepřál prolévat krev příbuzenského národa a proto území Edómu obešel.

Aby se vyhnuli edómskému území, vrátili se Izraelci k Rákosovému moři a pak zamířili na východ a postupovali východní částí sinajského poloostrova, potom pouští východně od emorejské. Stačilo jim projít a Izrael byl stál na půdě země zaslíbené. S podobným poselstvím jako k Edómcům se nyní Mojžíš obrací na emorejského krále Síchona. Jenomže ten se neomezil na odmítnutí, ale celou svou vojenskou silou

Izrael napadl. Tak byl Boží lid přece donucen bojovat mečem o přístup k svému domovu. V tuhém boji však nad Sichonem zvítězil a zabral celou emorejskou zemi. Nyní již žádný stát nestál v cestě Izraeli do jeho domova.

Přesto musel ještě bojovat s Ogem, králem Bášanu, který ho napadl. Zcela jiný boj však musel postoupit s Moábem, se kterým vůbec nemusel a nemínil bojovat. Moábský král Balák totiž nevěřil, že by měl šanci zvítězit nad Izraelem mečem, a proto si pozval věhlasného kouzelníka a zaříkavače Bileáma, aby Izrael vyřídil svým mocným prokletím. Ale o tom přistě.

ARCIBISKUP SIMEON

ROZJÍMÁNÍ

Z myšlenek sv. Ignatije Brjančaninova, biskupa kazaňského a černomořského

O síle neporazitelné odvahy

První křesťanští mučedníci, kteří přešli skrze mnohé způsoby mučení, projevíli sílu neporazitelné odvahy, neboť se plně odevzdali do rukou Pána a přijali i násilnou smrt. Tím se stali hodnými mučednického věnce a byli jim ověnceni. Čím početnější a těžší byla jejich strádání a utrpení, tím více se přiblížili k Bohu a byli Bohem oslaveni. Analogicky: duše, které strádají různými druhy utrpení, které jim způsobují sami lidé nebo které vznikají v samotné duši jako důsledek nesmyslných a hloupých myšlenek nebo které jim jsou způsobovány tělesnými bolestmi, pokud přetrpí vše až do konce, přibližují se k Bohu a stávají se hodnými stejných věnců jako mučedníci. Tito mučedníci snášeli křivdy i zlo pocházející od lidí, tyto duše snášely utrpení způsobené tvrdými útoky a náporům těch nejhorších duchů, čím vícekrát je napadali a čím těžší byly útoky zlých duchů a samotného ďábla, tím hojnější slávu dostávají od Boha nejen ve věku budoucím, ale i tady. Tyto duše jsou obohacovány nezměrným utěšením Ducha.

O duchovním učiteli

Není duchovní, učitel a vůdce, který by byl schopen bezhříšně, neomylně ukázat cestu k spasení tak, aby se mu ten, kdo hledá opravdové spasení a přeje si být spasen, mohl cele odevzdat s plnou důvěrou. Protože Pravda jimi vyslovovaná může pocházet z vnuknutí duševního rozumu, který je schopen rozvíjet, kupit omyly a pečeti sám v sobě převysoké mínění.

My lidé jsme nesmírně slabí. „Soblazny“ (tj. česky bychom řekli lákadla, nástrahy a sítě pokušení) se rozhojnily, zmnožily a zesílily v míře tak obrovské a v podobách

tak zálučných a zamaskovaných, že oklamou rozum i srdce a vnuknou chorobný názor. Úlisností, přitažlivým způsobem lákají a přitahují k sobě a odvracejí od Boha. My jsme již pod takovým vlivem těchto lákadel, že dokonce zapomínáme i na Slovo Boží a jeho vedení jako jediný prostředek k spasení.

O chrámu

„Chrám nemá svým přílišným leskem a krásou odpoutávat pozornost od pláče a modlitby kajícího.“

To, proč svatí Otcové dbali nejkrajnější střídmosti v odívání, v zařízení mnišské cely, klášterů, dokonce i při stavbě chrámů a jejich výzdobě, má svůj důvod. Mysl a srdce slabého člověka se uzpůsobí vnějšku, čemuž neporozumí nedostatečně zkušený či nedostatečně pozorný mnich. Má-li na sobě mnich nablýskaná roucha, je-li jeho cela přepečlivě uklizena a překrásně s vkusem zařízena, jsou-li dokonce i chrámy klášterů velkolepě zářící zlatem a stříbrem, s bohatou výzdobou, pak jeho duše je zcela nepochybně ješitná, naplněná přílišným míněním o sobě samém, sebeuspokojením, je vzdálená pokoře a poznání své vlastní hříšnosti. Je opájená ješitným sebeuspokojením, nachází se ve stavu omračení, nadutosti, stává se tvrdou, krutou a mrtvou uvnitř oslavování prázdnoty.

TVORENIJA, KNIGA 4 – PRINOŠENJE SOVREMENNOMU MONAŠESTVU, FOND CHRISTIANSKAJA ŽIZŇ 2002, s. 226, 204, 446

Z RUSKÉHO ORIGINÁLU PŘELOŽILA
SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ



RAJSKÁ PYRAMIDA

VÝKLAD BLAHOŠLAVENSTVÍ (II)

1. POSCHODÍ

Na nevysokém břehu modrého Genezaretského jezera usedl Boží Stavitel na zelenou travu a začal črtat plán nové budovy. Nekreslil ji na pergamenu a nekreslil ji tužkou na papíře, ale plamennými slovy ji zapisoval do duše svých učedníků, jako diamantovou pečeť ji vtiskl do poddajného vosku. Jeho první slova odhalují, čím začíná budování rajske pyramidy a jak se staví první poschodí.

BLAZE CHUDÝM V DUCHU, NEBOŤ JEJICH JE KRÁLOVSTVÍ NEBESKÉ
*Блажены нищие духом,
 ибо их есть Царство Небесное*

Jen tato slova pronesl Boží Spasitel o položení prvního, největšího a také nepevnějšího poschodí. O stavbě základů, které na sobě musí nést celou budovu.

Ale toto Slovo ti stačí, milý křesťane, pokud ty sám chceš upřímně a z celého srdce vystavět pyramidu, z níž se budeš radovat v Ráji věčnosti. Sám víš, že čím je základ hlouběji zapuštěn do země, tím je stavba pevnější. Naše lidská ubohost je hluboká a skrytá, takže mnozí nejsou schopni dosáhnout jejího dna. Ale blaze těm, kteří se sprostějí až na samé dno.

Bída, chudoba ducha není jakýmsi „dárkem“, který dostáváme zvnějšku, ale je to skutečný stav člověka, který si však každý musí nejprve sám uvědomit. A k uvědomování si své vlastní „chudoby“ se přichází tvrdými zkouškami a poznáním sebe sa-



mého. Kdo je schopen to učinit, dojde k poznání trojí „chudoby ducha“:

**chudoby z pohledu svých znalostí,
 chudoby z pohledu své dobroty,
 chudoby z pohledu svých skutků.**

„Chudoba ducha“ (církvešlovansky: нищета) je vyšší stupeň bídy. Když člověk přemýšlí o možnostech svého rozumu, o svých morálních vlastnostech nebo o svých činech, vždy se přesvědčuje o své velké bídě, ba přímo „chudobě ducha“.

Člověk by chtěl poznat svůj osud, chtěl by porozumět tomu, kdo je, odkud přišel,

co má dělat, aby dokázal z vlákna upřít život. A uvidí, že i když je sebevzdělanější, všechny jeho znalosti jsou ve srovnání s jeho ignorantstvím a duchovní negramotností podobny jen nádobce s vodou stojící před hlubinami mořskými. Chtěl by ve své dobrotě převýšit všechny bytosti na zemi, ale vidí, že na každém kroku padá do špinavé lži a krutosti. Chtěl by vždy tvořit největší a nejgrandióznější díla, ale vidí, že bez pomoci zvnějšku není schopen ničeho. Tímto způsobem se člověk sám přesvědčuje: ať se podívá odkudkoliv, všude nachází jen svou nemohoucnost (němošči) a svou ubohost, chudobu ducha (ничтожество).

Druzí lidé mu nemohou pomoci, protože i oni jsou chudí duchem a slabí, stejně jako on sám. Tehdy se člověk konečně obrátí ke svému Stvořiteli, padá před ním v prach země, odevzdává se do jeho vůle a volá o pomoc. Poznání své úplné nemohoucnosti se nazývá „chudoba ducha“. A „chudoba ducha“ je protívýsokému mínění o sobě samém.

Mimochodem vysoké mínění o sobě samém je mnohem větší chudoba než chudoba ducha. Uvědomovat si a pociťovat svou nemohoucnost je mnohem menší chudoba, než máme-li velké sebevědomí. Protože velké sebevědomí, nadutost – to není jen neznalost, ale i hloupost. Převysoké sebevědomí je matka veškeré hlouposti a veškerých zlých skutků člověka. Poznat sám sebe znamená uvidět vlastní nemohoucnost a nicotnost, dosáhnout zkroušenosti srdce a nakonec zvolat k Hospodinu a prosit o milost, modlit se o pomoc.

Sebezděptání – seberpřijetí v pokoře a sebeodevzdání se čili „смирение“ vychází ze správného pochopení své vlastní nemohoucnosti a je základem všech blaženství, základem duchovního života každého křesťana. Je to základ rajske pyramidy. „Smírenie“, pokora, je brána k Bohu.

Za oněch časů nečistý duch soupeřil se svatým Makáriem a nakonec vykřikl: „Všechno mohu, co i ty, svatý Makárie,

jenom v jednom nade mnou vítězíš – v smírení. V pokoře.“

O pokoře kdosi řekl: nemá jazyk, aby hovořila špatně o druhých, nemá oko, aby viděla cizí zlo, nemá uši, aby slyšela cizí špatné slovo.

Kdo pochopil, že ve své nemohoucnosti není ničeho schopen bez Boží pomoci, ten položil spolehlivý fundament do základu své rajske pyramidy.

„Beze mne nemůžete učinit nic,“ řekl Hospodin. Na každém kroku od rána do večera si rozumný člověk uvědomuje pravdivost těchto slov. A toto uvědomování ho činí velkým před Bohem.

Když se člověk zbavuje zlého víchru vanoucího z vysokého mínění, tehdy v jeho duši nastupuje klid, tišina. A do jeho duše vstupuje Duch svatý. Duch svatý se usídluje v duši tehdy, pokud On sám tam začíná stavět rajske pyramidu zcela podle svého vnímání a své vůle, s nápisem ČLOVĚK. Inu, milý křesťane, hlavní je, abys ty sám nebránil Božímu Duchu usídlit se v tobě a budovat. Důležité je, aby sis uvědomil, co všechno je v tobě pochází z tebe, a ne od Boha, a není důležité, zda se to týká oblasti vědění, pocitů nebo přání.

A neptej se zpupně: Proč mám sám sebe snižovat a ponižovat? Nikdo od tebe nežadá, abys ponižoval svou lidskou důstojnost, máš jen uvidět a pochopit, že stojíš níž než Bůh. Nikdo od tebe nežadá, aby ses stal nicotou (ničtožestvom), jen si už konečně přiznej svou existující nicotnost, což je nesporné. Jakmile připustíš to, co už je, a začneš se kát, jenom tehdy budeš mít možnost položit první kámen do základů duchovní stavby své duše. Poté budeš schopen vystavět úplně celé první poschodí své rajske pyramidy, která bude celá jako ze železobetonu, pevná jako dobře kalená ocel a bude zářit ocelovým leskem.

Sv. SVĚTITEL NIKOLAJ SRBSKÝ (VELEMIROVIČ)

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ
 PŘELOŽILA SMK



PRAVOSLAVNÁ DUCHOVNOST JAKO CESTA K UZDRAVENÍ

(V ORIGINÁLE DUCHOVNOST KAK PUŤ ICELENIA)

AUTOR OLEG MACHNĚV

Otec Oleg Machněv dokončil v létě ruský psaný rukopis zajímavé knihy „Pravoslavná duchovnost jako cesta k uzdravení“. Na této knize je pozoruhodný široký záběr – inspiraci i poučení zde najdou nejen pravoslavní věřící laici, ale i kněží a lékaři, psychoterapeuti i psychiatři a v neposlední řadě zcela nepochybně zaujme i jinoslavné a hledající čtenáře. Otec Oleg Machněv v této knize také shrnuje své poznatky z putování po Svaté Hoře Athos. Pro představu čtenářů Hlasu pravoslaví přinášíme alespoň kratičkou ukázkou:

Pokud se zamyslíme v širším smyslu nad příčinami nemocí a možnostmi duchovní léčby duchovních příčin nemocí, které potom nacházejí svou konkrétní podobu v konkrétních chorobách fyzického těla, pak docházíme k závěru, že pravoslavní s celým bohatstvím svých svátostí je duchovní lékařská věda a nemocnice. V tomto případě vyléčení nemocného vnímáme v širším smyslu: eschatologickém a ezoterickém.

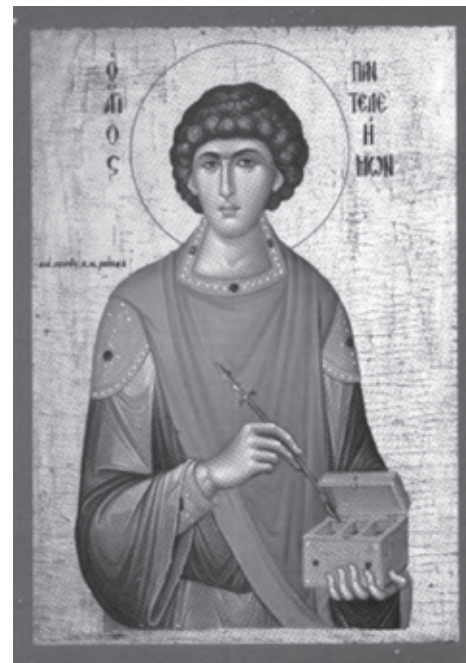
V čem je vlastně síla křesťanství, na jakém základě je postaveno a čím se odlišuje od filozofických nauk, vznikajících s neustupnou pravidelností ve všech historických dobách?

Filozofické učení ve své podstatě není nic jiného než hra rozumu, odvádějící člověka k různým rozumovým závěrům v závislosti na schopnostech inteligence daného člověka. Pokud s jeho učením, vycházejícím z různých úvah jeho logiky, souhlasí několik „filozofů“ nebo „nadaných a vzdělaných“, pak takové učení nabývá v lidské společnosti sílu a začíná putovat po světě.

S postupem času zpravidla taková učení mutují a přetvářejí se ještě do něčeho nového a „moderního“ a čímsi připomínají mutující virus. Ačkoli existují i banálnější případy, kdy lidé poháněni ctižádostí a často bez dostatečného vzdělání začínají úporně hlásat cosi nového, systém nefunguje do té doby, dokud „reklama“ nedokoná svoje dílo a skutečně tomu někdo nezačne věřit. Proto tito „jednotlivci“ ani nemusí smolit něco „superaktuálního“, ale stačí jim jen udělat sendvič z několika filozofických soustav.

Někdy dochází k tomu, že nám tvrdí, že jsou to právě jen a jen oni, kdo správně vykládají Bibli, zatímco všichni ostatní se údajně mýlí. Je udivující, jak tito lidé vůbec mohou v něco takého věřit a nebrat v úvahu, že kromě svatého Písma existuje svaté ústní podání a v učení svatých Otců jsou vykládána dokonce i těžko pochopitelná místa ze svatého Písma. Přitom by se nemělo zapomínat, že svatí, kteří podávali vysvětlení a výklad, byli vedeni svatým Duchem, o čemž svědčí nejenom duchovní jazyk, ale i svaté ostatky služebníků Božích.

V řeckém klášteře svatého Nikodýma Svatohorce mně novic Ilja dokonce vyprávěl následující příběh: „K starci N. přišla



jedna žena a řekla, že uviděla anděla, který jí sdělil, že je „vyvolená“. Dokonce se jí poklonil jako „Boží vyvolené“. Když přišla k představenému kláštera a chtěla potvrdit své vyvolení, tak o svém vidění mluvila velmi jistě. Představený s ní promluvil a na konci rozhovoru řekl jakoby mimochodem, že podvádí svého zákonného manžela, že šla na potrat a ještě spáchala něco dalšího, co zcela odporuje pravoslaví. Žena byla šokována tím, co slyšela. Ve spěchu odešla, a jak se později vysvětlilo, všechno, co jí bylo řečeno, byl pravdivý obraz jejího života. Když se mladí mniši dozvěděli o tomto příběhu, s podivením se starce zeptali, proč jí tak odpověděl a z jakého důvodu jí neuvěřil?

Starce kolem sebe shromáždil všechny

mnichy, aby také oni z vyřčeného načerpali určitou zkušenost, a vysvětlil, že člověk musí dost vážně zhřešit a vzdát se Bohu, aby démoni nad ním získali takovou moc. Čili aby jim bylo dovoleno objevit se v podobě anděla, skutečně se ukázat a svádět, vysmívat se naší duši takovým způsobem.

Uvažme, že zdaleka ne každý svatý a světec/světece Boží byl poctěn možností uvidět něco podobného a že v žádném případě se mu anděl neklaněl a nechválil ho podobným, výše popsaným způsobem. Vnitřní citění starci napovědělo nejpravděpodobnější místa hříšnosti oné ženy, která vyslovil. Pro ženu to byl takový šok, že se vzpamatovala a byla přivedena k pokání.

Analogicky i některé příběhy o zakladatelích různých náboženských společností a škol rozvoje skrytých sil člověka v mnohém připomínají výše uvedený příběh. Lidem s nedostatečnou duchovní zkušeností a darem duchovního uvažování se jednoduše vsugerovalo, že ten či onen je prorok a velký učitel. Vsugerovalo se jim to tak, aby to neodporovalo jejich logice a aby to přijali za své. V té chvíli nezkušený člověk uvěří.

Slovy metropolity Jerofeje: „K vyléčení je nezbytné vnímání bolesti. Když si kterýkoliv nemocný neuvědomuje svůj neduh, pak se ani nemůže obrátit na lékaře. Sebezpoznaní je jedním z prvních stupňů léčení... Jenom nemoci nestačí.

Neustále je potřebný lékař terapeut a tímto lékařem je duchovní, duchovní otec, který se předem sám vyléčil nebo v krajním případě se snaží vyléčit od svých nemocí a nyní léčí svá duchovní dítky. Ten, kdo překonal pikle d'ábla, může dát správně poučení také svým duchovním dětem. Ten, kdo poznal velký poklad, který se nazývá duchovní zdraví, může pomoci druhým vyléčit se.“

V DALŠÍM ČÍSLE HLASU PRAVOSLAVÍ SE BUDEME VĚNOVAT TAKÉ „IKONOTERAPII“ A ZKUŠENOSTEM Z PROTIDROGOVÉ PORADNY OTCE JANA TÝMALA Z JINDŘICHOVA HRADCE. CHCETE-LI SI O TOMTO TÉMATU PŘEČÍST VÍCE, PODÍVEJTE SE NA WWW.POPJAN.CZ



DIVOTVORNÁ IKONA ZE SVATÉ RUSI



Pravoslavná církev v českých zemích a naše redakce s poženáním J.B. metropolitou Kryštofa uspořádala v září tiskovou konferenci v hotelu ICON v Praze, které se zúčastnili zástupci ČTK, ČT, TV NOVA, ČRo a dalších médií, díky nimž se veřejnost dozvěděla o tom, že existují ikony ronící myro, i o tom, že jedna z těchto divotvorných ikon bude putovat v České republice.

S novináři promluvila sestra Marie Kabošová, promítla ukázky z dokumentů, které představily divotvornou ikonu Obměkčení kamených srdcí. Na záznamu bylo vidět, jak ikona pláče i to, jak před objektivy ruských dokumentaristů ronila krvavé slzy. Záběry si přetočila i

ČT. Na přítomné zapůsobila zejména působivá duchovní promluva našeho nového nejmladšího biskupa Jiřího. Při jeho biskupském svěcení doputovala tato krásná ikona Boží Matky také na východní Slovensko.

Dobře vedená tisková konference a správně volená slova našeho nového vладыky zaujala novináře natolik, že od prvních okamžiků přistání letadla, sledovaly pouť ikony objektivy kameramanů a fotografů.

Nejmilejším překvapením bylo, že dosud ryze bulvární média přinesla korektní a věcné informace. *Rytmus života*, který požádal o možnost uveřejnění obrazu, dodržel dohodu a nedovolil si do svatého obrazu napsat žádný titulek a do-

poručil svým čtenářům, aby si obraz Boží Matky uchovali. K ikoně se přišlo pomodlit díky zveřejnění informace v katolických a dalších křesťanských médiích i mnoho jinoslavných bratrů a sester. Krásně o nás napsal i tištěný týdeník Naše rodina, www.nase-rodina.cz.

Několik hledajících se nám již ozvalo a sdělují nám, že právě setkání s Boží Matkou prostřednictvím ikony se stalo zlomovým okamžikem v jejich životě a směřování ke svatému křtu. Sláva a díky Tobě Přesvatá Boží Matko!

V tomto kontextu si o to víc uvědomíme nekorektnost zpravodajství ČT, která namísto veřejnoprávné služby občanům a poskytnutí informace, se pustila v hlavním zpravodajském čase do nekompetentního posuzování ryze duchovních jevů a jejich směřování s politickými cíli. Vzhledem k tomu, že jsme byli osobně přítomni nahrávce výpovědi J.B. metropolitou Kryštofa, musíme konstatovat, že při střihu reportáže bylo hrubým způsobem manipulováno s jeho výpovědí. Ačkoliv ČT měla k dispozici záběry ruských kolegů, kde jsou vidět i krvavé slzy a sami na Olšanech natočili rosení ikony v průběhu ranní modlitby (na závěr sv.liturgie na rozdíl od TV NOVA neměli čas počkat...) vyhlásila moderátorka divákům, že žádné slzy neviděli. Naprosto bezprecedentním pak byl závěr reportáže, ve které se Doc. Putna vyjádřil „že mu to celé zavání ruským nacionalismem“. Vytvářet rovnítko mezi pravoslavím, úctou k Boží Matce a ruským nacionalismem je neomluvitelné selhání zpravodajce, který se pod tuto reportáž podepsal. Jen pár dnů před tím vysílala ČT záběry naší první dámy a premiéra ČR, kteří se přišli poklonit záračné sošce Panny Marie právě přivezené do karmelitánského chrámu k Pražskému Jezulátku v Praze. Je snad dar této sošky projevem brazilského nacionalismu? Taková úvaha samozřejmě nikoho nenapadne! Potřebují snad zpravodajci k tomu, aby umlkli jejich nedokonalé úvahy o věcech svatých, které nemají právo hodnotit a analyzovat, posvěcení politiků namísto duchovních?

- RED



A KAMENNÁ SRDCE TÁLA

DIVOTVORNÁ IKONA BYLA NA NÁVŠTEVĚ V JIHLAVĚ

Hostem u nás byla zázračná ruská ikona „Obměkčení kamenných srdcí“, která putuje po České republice.

Vevangelium se praví, že ze srdce vycházejí všechny zlé myšlenky a vůbec veškeré zlo, které lidé přivádějí do světa. Otcové říkají, že všechna lidská neštěstí mají počátek v nemoci lidského srdce. Právě lidské srdce je potřeba léčit především. Léčit od zloby, pýchy, závisti, mstivosti, nemilosrdenství, chťivosti... Prostě od vášni. Je-li uzdraveno srdce, je léčen celý člověk.

Této ikoně se říká „Obměkčení kamenných srdcí“, protože právě skrze tuto ikonu uvádí přesvatá Bohorodice do lidských srdcí Boží léčivou sílu, pod jejímž působením tvrdá lidská srdce tají. Mnohým lidem zprostředkovala tato ikona dotyk přesvaté Bohorodice. Proto je považována za ikonu divotvornou. A mohu tuto pověst podpořit připojením svého skromného svědectví.

Podivuhodným zázrakem je už to, kolik tato ikona nashromáždí k sobě lidí všude, kam přijde. I u nás se sešlo tolik lidí, kolik náš domovní chrám patrně nepamatuje za celou svou historii. Ještě několika násobně více než na Paschu. To překonalo veškerou naši představivost...

Pro ty, co to u nás znají: domovní chrám byl zcela naplněn (dalo by se říci „našlapán“ lidmi) i chrámová předsíň, lidé zaplnili schodiště až do přízemí (chrám je ve druhém patře), pak od schodů stáli přes průchod v přízemí ven před dům, a před domem se vinula fronta lidí po chodníku skoro až někam k autobusové zastávce... Ikona měla přicestovat ve 14 hodin, někteří lidé čekali před domem už od půl druhé, a pak jsme oznámili, že příjezd ikony bude mít hodinu zpoždění. Přesto lidé trpělivě čekali...

Zázraky nečiní Bůh pro senzaci, ale aby chytil člověka za srdce. Lidská srdce bývají většínou bohužel lapena tímto pozemským světem,



jeho klamy a pomíjivostí. Bůh si přeje, aby naše srdce bylo uloveno pro život věčný, pro nebeskou nepomíjející blaženost. Apoštolu Petrovi řekl: „Budeš lovit lidi“ (jako jsi dříve chytil do sítí ryby) - dnes jsme to zrovna četli při liturgii. Člověk, jehož srdce bylo uloveno pro Boha, zapomene na zázrak a jde za Kristem. Po ničem jiném už netouží než po Ježíši Kristu.

Ve vyprávění dnešního evangelia o zázračném rybolovu apoštol Petr s hrůzou klečel uprostřed té hromady ryb, kterou nečekaně vytáhli z jezera při rybolovu, který měl být dle všech rybářských pravidel a zkušeností celých generací - na tomto místě a v tuto dobu - zcela neúspěšný. Na Ježíšův pokyn - sice bez valného nadšení (škoda práce!) ale přece - spustili síť. Tolik ryb dosud nikdy neulovili. Na to neměli

své rybolovné zařízení ani dimenzováno: síť se jim trhaly pod tím množstvím vodní havěti, jejich lodě se skoro potápěly. To se vymykalo všemu, co znali. Padl na ně strach: „Odejdi ode mne, Pane, jsem hříšný člověk,“ řekl Petr, kleče mezi rybami. Pak zanechali na tom břehu ten obrovský úlovek svému osudu, nechali ryby rybami a šli za Ježíšem.

Je to zvláštní, že právě na tuto neděli připadlo toto evangelium. Připadá mi to, jakoby ta ruská ikona byla Pánem Ježíšem poslána „lovit lidi“ podobně jako tenkrát Petr. Kam přijde, tam si nashromáždí kolem sebe více lidí, než na tom místě kdy kdo viděl. Lidé se modlí, uctívají ikonu a dotýká se jich Boží blahodát. Na rozdíl od ryby, která se nemůže rozhodovat, jestli se nechá chytit do sítě nebo ne, tak v případě člověka záleží na jeho volbě, jestli se rozhodne pro Kris-

ta. Jestli dovolí, aby jeho srdce bylo uloveno pro věčné Boží Království. Tato divotvorná ikona Bohorodice prošla naší zemí a shromáždila lidi do Božích chrámů, jako síť, která projde mořem a zahrne do sebe hejno ryb. Záleží nyní na každém člověku, jak sám za sebe odpoví, jakou volbu provede: bude uloven pro nesmrtnost nebo skočí zpátky do temných hlubin moře?

Na některých místech v České republice ikona myrotočila. Např. při všenočním bdění v Praze Dejvicích. Když jsem ikonu převzal od jejího majitele před naším domem do rukou a nesl ji do chrámu, byla ještě všude celá mokrá od myra. Podle svědectví našich věřících ikona myrotočila i u nás. Z ikony vycházela duchovní síla a její zázračnost byla zřetelně vnímatelná - to mohu na základě vlastní vnitřní zkušenosti osobně dosvědčit.

JER. JAN BAUDIŠ, JIHLAVA



VELKÝ DEN PRO MLADOU BOLESLAV

Lidé čekali přes tři hodiny až do noci. Chtěli vyslovit svá přání před „plačící ikonou“.

Velký den pro Mladou Boleslav! Tak nazývali věřící příjezd delegace z Ruska s obrazem plačící ikony do kostela svatého Havla v Mladé Boleslavi. Do Mladé Boleslavi měl být obraz převezen v úterý kolem sedmnácté hodiny. V Praze o něj byl ale takový zájem a lidé stáli tak dlouhé fronty, že se ho místním věřícím podařilo získat až o tři a půl hodiny později. Obyvatelé Mladé Boleslavi přesto na vzácnost vydrželi čekat až do noci ve zcela zaplněném kostele. „Pro Mladou Boleslav je to velmi významný den. Nedá se to slovy popsát. To, co

dnes potkalo Mladou Boleslav, bude na věky v paměti všech lidí,“ řekla v úterý například Helena Straková z místní pravoslavné církevní obce v Mladé Boleslavi, kterou vede jerej Pavel. „Cítím se lépe. Mám v nohou krásný, lepší pocit, jako kdybych chodila,“ svěřila se Kamila Botošová z Mladé Boleslavi, která se před časem zřítíla ze skály na okraji krajinné oblasti Radouč. „Přála jsem si trochu zdraví. Hrozně mě to dojalo,“ byla slova Marie Jenišové z Boleslavi...

CITOVÁNO Z ČLÁNKU

PAVLA SVAČINY, MOJE MĚLNICKO



SVATÝ PROKOP

Počátek nového tisíciletí přinesl několik významných výročí, která se vztahují k životu prvního sázavského opata Prokopa. Historik a archeolog Petr Sommer se rozhodl oslavit výročí tohoto světce prací a v edici Velké postavy českých dějin nakladatelství Vyšehrad vydal monografii věnovanou svatému Prokopovi. Je to počín jistě záslužný, neboť svatý Prokop zůstává poněkud ve stínu velkých postav světců na počátku českého křesťanství.

Autor výborně zvládl problém biografických studií o raně středověkých osobnostech: postavu Prokopa zasazuje do rámce kulturních, sociálních i politických souvislostí doby a na jejich základech plasticky líčí život sázavského opata. Kniha se zastavuje u nejdůležitějších etap Prokopova života: Prokopův původ a jeho rodinný život, kněžství, mnišství, role opata. Každá z těchto životních kapitol dovoluje autorovi na Prokopově příkladu vylíčit život raně středověké české společnosti. Stranou pozornosti tak nezůstává situace české církve v jejích christianizačních počátcích, její vztahy s rodícím se státem ani politické pozadí doby.

Sommer rovněž předkládá několik zajímavých myšlenek, které upravují dosavadní Prokopův portrét.

Autor probírá dosavadní názory na existenci slovanské církevní kultury v Čechách a možnosti, kde se s ní Prokop mohl seznámit a získat své exotické jméno. Proti tolik frekventovaným názorům na Prokopovo putování Uhrami, Balkánem či východní Evropou předkládá Sommer zcela prosté a přitom originální tvrzení: Prokop se seznámil se slovanskou liturgií i písemnictvím v Čechách v běžném procesu vzdělávání kněžského dorostu u kněží v aktivní službě. Jméno z řeckého kulturního prostředí mohl Prokop získat v břevnovské bene-

diktinské komunitě, ve které v první fázi její existence působily vlivy aventinského konventu. Jak autor připomíná, i první břevnovský opat nesl řecké jméno – Anastasios. Vznik sázavské komunity by tak představoval vyvrcholení kontinuity slovanské církevní kultury v českém prostředí a zároveň jejího zapojení do systému latinské církve. Sommer se tak elegantně vyhnul extrémním názorům, které slovanskou liturgickou kulturu v Čechách odmítají zcela a vnímají Sázu jako experiment, i těm míněním, která strhávají slovanskou tradici v Čechách do byzantského kulturního okruhu.

Ačkoliv se autor nevyhýbá diskusím o kulturním kontextu Prokopova působení, rozboru prokopských legend a historickým souvislostem jeho kanonizace, přesto z textu slyšíme především hlas archeologa. Není to jistě vůbec na škodu. Sommer bohatě zúročil vlastní zkušenosti a poznatky z archeologického výzkumu

Sázavy. Na nich pak demonstruje každodenní život klášterních bratří, jeho podmínky a dokonce i posmrtné osudy Prokopova těla a jeho hrobky.

Samotný text má několik rovin. Vedle hlavní části jsou zejména bohaté a textově rozsáhlé poznámky, které jsou umístěny na konci knihy, takže hlavní text neruší. Nicméně se vyplatí je sledovat, neboť v nich podává autor podstatné informace a vede polemiky. Další textovou částí jsou komentáře k obrázkům, kterým Sommer věnoval významnou pozornost. Samotná obrazová část knihy je bohatá, originální a doplňuje kvalitní text.

MICHAL TÉRA

PETR SOMMER: SVATÝ PROKOP.
Z POČÁTKU ČESKÉHO STÁTU A CÍRKVE.
VYŠEHRA D, PRAHA 2007, 344 STRAN



MUČEDNÍCI Z KALAVRYTY

Peloponéz. Kalavryta, městečko vysoko v horách, je snad nejznámějším místem řeckých národních dějin. První zmínku o něm nacházíme již v r. 776 př. n. l., tehdy se jmenovalo Kynaetha. Teprve počátkem 13. století byla zbudována pevnost Kalavryta a název jí zřejmě daly podle překrásných studených pramenů (řecky zales Vryses).

V okolí Kalavryty v skalních jeskyních a na pustých místech se nacházejí nejstarší kláštery: Agia Lavra a Mega Spilio. Klášter Mega Spilio vznikl v r. 362 a dodnes zde mniši pečují o ikonu Boží Matky, jejímž autorem je podle tradice evangelista Lukáš. Ikoně je připisována celá řada zázraků, mimo jiné i znamení k národněosvobozeneckým bojům a vítězství nad Turky.

V roce 1821 se stal kalavrytský kraj centrem a začátkem národněosvobozeneckého boje proti turecké nadvládě. Povstalci se tajně scházeli v nedalekém klášteře Agia Lavra, založeném již v roce 961.

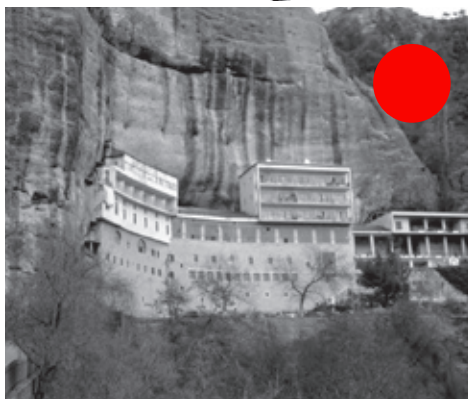
21. 3. 1821 Řekové poprvé po 400 letech poroby právě v těchto místech nad Turky zvítězili. Vítězství bylo velmi křehké, Turci se pomstili již v roce 1826: oba kláštery vypálili a zabili téměř tisíc místních obyvatel. Řekové však nakonec svůj boj za národní nezávislost dovedli k vítěznému konci.

Tím však krvavé dějiny a utrpení obyvatel Kalavryty neskončily.

Novodobá historie 20. století je spojena s bojem proti německému fašismu. Nejhrůznějším dnem se stal 13. prosinec 1943. Tehdy se fašisté dozvěděli, že řečtí partyzáni nacházejí úkryty v horských kláštěrech a jsou podporováni místními obyvateli. Toho dne byly vypáleny kláštery, umučeny stovky mnichů. Více než 200 mnichů z Mega Spilio bylo vhozeno zaživa do propasti – fašisté si totiž šetřili náboje na jednu z největších masových poprav v řeckých dějinách. Kněží i místní obyvatelé (muži a všichni dospívající chlápci) byli zahrnutí na volné prostranství za



Achaia



městečkem. Ženy s dětmi fašisté uzamkli ve vyšších patrech místní školy, kterou vzápětí zapálili. Vchody dokonale zatarasili tak, aby jim znemožnili útek. Statnější ženy vyskakovaly z oken a chytaly do náručí děti, které jim házely ty starší, již neschopné skoku. Mnoho žen i dětí uhořelo. Další byly zastřeleny při útěku.

Ty, které přežily, čekal tuhý zápas o vlastní život: mrzlo, všude bylo plno sněhu, domy vypálené, nejbližší obec vzdálená 25 kilometrů...

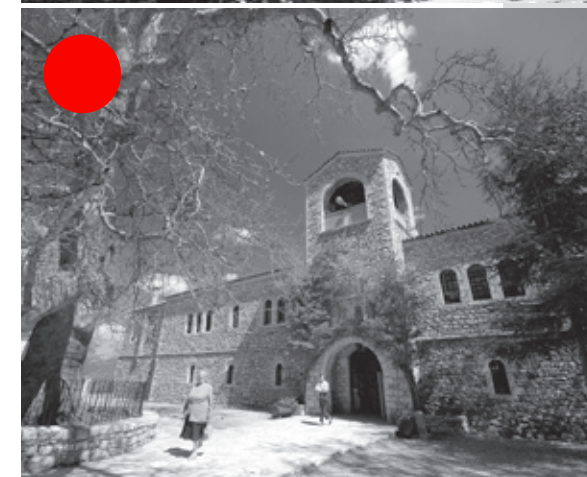
Ve stejné době, kdy fašisté zapálili školu, se spustila palba do hradby seřazených mužů... Více než 1000 jich bylo na místě zastřeleno. Fašisté pak procházeli mezi těly a „doráželi“ ty, kteří ještě byli na živu. Pod hromadami lidských těl zázrakem přežilo 13 lidí. Protopresbyter kalavrytského chrámu Georgios Alex. Birbas, který zde dodnes pečuje o chrám, říká, že se zachránil díky pomoci Boží Matky. Často se modlil před její zázračnou ikonou. Ten den cítil zvláštní vnuknutí, vydal se tedy na pouť a několik dní v Kalavrytě nebyl, a tak unikl jistě smrti.

Dalším pozoruhodným znamením je to, že ve chvíli, kdy peklo začalo a zazněla první střelba, se prý samovolně rozezněly zvony místního chrámu a hodiny na věži se zastavily. Podle historiků jde skutečně o čas, v němž byl vydán rozkaz k začátku poprav:

14 hodin 34 minut.

Kalavrytská katedrála byla postavena v roce 1750 a zasvěcena Boží Matce. Nacisté chrám zapálili: a udál se další zázrak. Na oltáři leželo velké evangelium, ohořelo, ale plameny se zastavily u písmen – ani jediné písmenko z evangelií se neztratilo! Na poslední straně „knihy Života“ se z plamenů vytvořil zvláštní obraz Krista s trnovou korunou. Vědci mnohokrát zkoumali původ tohoto vyobrazení a potvrdili, že skutečně vzniklo při požáru, bez účasti třetí osoby. Neobjevily se stopy žádných přírodních barev, nic, co by mohlo racionálně zdůvodnit vznik tohoto obrazu. A tak byl tento jev oficiálně zařazen mezi logicky nevysvětlitelné zázraky.

Pravoslavná tradice na celém světě zná tisíce podobných úkazů, kdy v plamenech shořelo vše kromě evangeliářů, jedné či několika ikon. Ty jsou pak věřícími považovány za „zázračné“. Evangelium je dnes vynášeno z oltáře jen 13. 12. k uctění památek obětí. Kalavrytská „Golgota“, jak se místu smrti novodobých mučedníků říká, nám připomenula naše Lidice a Ležáky. Také v Kalavrytě mají velkolepý památník. V roce 2002 tam sloužil panyhřidu vладыka Kryštof spolu s českými poutníky.



LITOMĚŘICKO A CYRILOMETODĚJSKÁ TRADICE (II.)

V 11. století vzdělanost zcela ovládla latina, ale církevní slovanština byla ještě trpěna. Ale ne na dlouho. K definitivnímu rozkolu mezi pravoslávím (mj. národními jazyky) a katolicismem (mj. latinou) dojde už v roce 1054. Je proto přirozené, že se národních památek z té doby mnoho nezachovalo.

Z programu cyrilometodějské misie na Moravě zůstaly v českém prostředí v širším povědomí duchovní snahy knížete Bořivoje a jeho manželky sv. Ludmily a potom zejména v 11. století působení kláštera sv. Prokopa Sázavského, který kladl důraz na užívání slovanského (národního) jazyka v bohoslužbě a na církevní samostatnost. Rané pokusy o český překlad Bible jsou nemyslitelné bez znalosti cyrilometodějského biblického díla, v Čechách velmi podnětného. Z odkazu sázavského monastýru se dle tradice zachoval Nový zákon, psaný cyrilským a hlaholským písmem, jež věnoval císař Karel IV. jím zřízenému (1347) pražskému klášteru Na Slovanech.

Zcela přirozeně se zorientovali husité, kteří usilovali o českou bohoslužbu s důrazem na pravoslávím udržovanou tradici podávání svatého přijímání pod obojí způsobou (symbol kalicha Páně pro všechny věřící), na tradici cyrilometodějskou.

V litoměřickém regionu svědčí o doznívání cyrilometodějské tradice například typická nádoba tzv. litoměřického typu, která zde byla vyráběna v 10. století. Tato dvojkónická nádoba až nápadně připomíná keramiku, která se hodně nalézá v okolí Mikulčic, Starého Města u Uherského Hradiště, Dolních Věstonic apod.

Pravděpodobně prvním litoměřickým kastelánem hradu na Dómském pahorku byl Liutomír či Liutemír. Toto jméno nápadně připomíná typ jmen regionu Velké Moravy.

Katedrála na Dómském pahorku v Litoměřicích je zasvěcena prvomučedníku sv. Štěpánovi, což je velmi typické v Karpatské kotlině, kdežto v Čechách toto zasvěcení ve středověkém období nenacházíme.

Velmi významnou památkou je český přípisek do tzv. zakládací listiny litoměřické kapituly z počátku 13. století.

Nejvýznamnější z písemných památek je ovšem nápis ve slovanské cyrilici na gotickém svorníku v levinském kostele. O něm si budeme povídat příště.

(Pokračování)

OLDŘICH DOSKOČIL



SIBIU 2007

Celkem 2 652 oficiálních účastníků se setkali na začátku září v rumunském městě Sibiu při příležitosti 3. evropského ekumenického shromáždění (EEA3).

Pravoslavní, katolíci a protestanti se na týden sešli v hlavním kulturním městě Evropy pro rok 2007, aby spolu sdíleli radost z Kristova evangelia a diskutovali o tématech setkání. Ústředním tématem celého shromáždění bylo „**Světlo Kristovo osvěcuje všechny**“, které bylo po jednotlivých dnech doplněno podtématy – Světlo Kristovo a církev, Světlo Kristovo a Evropa a Světlo Kristovo a svět. 3. shromáždění přímo navazuje na předchozí dvě. Zatímco předchozí obdobná setkání se uskutečnila v převážně protestantské Basileji (1989) a v katolickém Štýrském Hradci (1997), tentokrát shromáždění evropských křesťanů hostila země, kde se nejvíce lidí hlásí k pravoslaví. Všechna tři evropská ekumenická shromáždění uspořádali společně Evropská biskupská konference (CCEE) za stranu římskokatolickou a Konference evropských církví (CEC) za stranu protestantskou a pravoslavnou.

Shromáždění v Sibiu se zúčastnilo a své projevy předneslo mnoho významných představitelů: ekumenický patriarcha Bartoloměj, předseda oddělení pro vnější církevní vztahy Moskevského patriarchátu metropolita Kyril, albánský metropolita Anastasios a také metropolita Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku Kryštof. Za římskokatolickou církev třeba připomenout předsedu Evropské biskupské konference kardinála Pétra Erdóa a také vatikánského kardinála Waltera Kaspera. Z protestantských představitelů promluvil např. předseda Konference evropských církví Pastor dr. Jean-Arnold De Clermont, anglikánský londýnský biskup či Tony Peck, generální sekretář Evropské baptistické federace. Svě pozdravy a příspěvky osobně přednesli i političtí představitelé, např. rumunský prezident Băsescu, předseda Parlamentního shromáždění Rady Evropy René van der Linden či předseda evropské komise Manuel Barroso.



Celodenní společné diskuse a přednášky, stejně tak jako modlitby ukázaly, že cesta k jednotě, jak k ní vyzývá náš Pán v 17. kap. Janova evangelia, je cestou dlouhou a složitou, avšak potřebnou a uskutečnitelnou. Současné ekumenické hnutí v Evropě se shromážděním v Sibiu vydává na odlišnou cestu, než tomu bylo v letech minulých, kdy jsme byli svědky snah směřujících k jakési „nadcírkvi“ a k jedné „univerzální“ bohoslužbě, což zejména pravoslavní křesťané, ale i mnozí další nesli nelibě. Současné ekumenické hnutí zdůrazňuje jednotu, která však neznamená uniformitu. Jak ve svém projevu prvního tematického dne „Světlo Kristovo a církev“ připomněl metropolita Kyril, „pochopení Kristova světla nám dává respekt k ostatním křesťanským denominacím a tradicím“, protože „nesmíme zapomenout na slova svatého evangelia: „Každý kdo uvěří a je pokřtěn, bude zachráněn, ale kdo neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk, 16,16)“ Pokrok, kterého bylo dosaženo v posledních letech v otázce vzájemného uznávání křtu, a na tom se dnes shodují křesťané prakticky všech tradic, je základem a projevem viditelné jednoty i projevem světla Kristova, které osvěcuje všechny bez rozdílu.

Jak zdůrazňovala většina řečníků v průběhu shromáždění, každá tradice má co nabídnout a může se i něčemu naučit od ostatních. Cesta dialogu, vzájemného respektu, poznání a uznání je cestou budoucnosti křesťanství. Výzvy postmoderního světa kolem nás, jakými jsou nekontrolovatelná hospodářská globalizace, problém odčizení se lidí tradičním duchovním a etickým hodnotám, ničení životního prostředí, ale také rozvoj multikulturní a multináboženské společnosti, jsou výzvami, na které křesťané musí být schopni reagovat jednotně a společně, nikoliv ve vzájemných hádkách a obviňování se, jak tomu bylo doposud. J. V. ekumenický patriarcha Bartoloměj k tomuto tématu připomenul, že „musíme zůstat pevní ve svých společných křesťanských hodnotách v současném světě, ve kterém převládá zmatení hodnot a v němž pokračuje boj mezi světlem a tmou.“

Ekumenický patriarcha Bartoloměj také zdůraznil význam Ekumenické charty – sice „jistě ne neomylného, přesto však textu, který je výsledkem intenzivní a odpovědné spolupráce církví a také důkazem silného přání evropských církví pokračovat, rozvíjet a posilovat spolupráci pro zásadně nový rozvoj Evropy.“

Shromáždění v Sibiu vytvořilo závěrečný dokument prohlášení, který oproti spíše obecně vyznávajícím závěrečným dokumentům z předchozích dvou shromáždění obsahuje také 10 konkrétních výzev a doporučení. Delegáti se shodli, že dokument, který je výsledkem takřka dvoudenní společné diskuse, je otevřený a konkrétní zároveň a může být velmi užitečný pro život církví i jednotlivých církevních obcí a farností.

Prohlášení věnuje pozornost sociálním otázkám, spolupráci v charitativní, misijní a vzdělávací oblasti, pomoci uprchlíkům, národnostním menšinám a zapojení mladých, starých i postižených do života církví. Vyzývá také k pokračování mezináboženského dialogu a zdůrazňuje, že válka a násilí nevedou k řešení sporů. Velký prostor byl věnován aktuálním ekologickým otázkám. Shromáždění apeluje na každého křesťana, aby svým příkladem skromného a nenáročného života pomáhal chránit Boží stvoření.

Společné putování asi třicetičlenné české delegace i křesťanů z několika sousedních zemí vlakem do Sibiu bylo příkladem ekologického přístupu pro ostatní (většina delegátů z jiných částí Evropy přiletěla letadlem). Bezmála 2 x 24 hodin strávených společně ve vlaku také prohloubilo přátelské vztahy mezi českými a slovenskými křesťany různých denominací a přiblížilo nás k sobě navzájem, i přes různé teologické názory na četné otázky. V průběhu shromáždění bylo zdůrazňováno, že setkání v Sibiu je především putováním a poutí na dlouhé cestě k vytožené jednotě. Společné putování křesťanů z několika středoevropských zemí vlakem patřilo ke krásným zážitkům vzájemného sdílení se.

ONDŘEJ CHRÁST A ROMAN JURIGA

SVĚTLO KRISTOVO OSVĚCUJE VŠECHNY

Výběr z rozjímání jeho svatosti ekumenického patriarchy Bartoloměje, pronesené u příležitosti zahajovací bohoslužby třetího evropského ekumenického shromáždění „Světlo Kristovo osvěcuje všechny! Naděje pro obnovu a jednotu v Evropě“ v Sibiu v Rumunsku, 5. září 2007

Zejména v této chvíli si připomínáme křesťanský základ Evropy a světlo zvěsti evangelia, které bylo zvěstováno z Východu na Západ a položilo základy evropské civilizace a evropské identity trvajících až do našich dnů i navzdory tomu, že někteří lidé ignorují a také nadále budou ignorovat tuto skutečnost. ...

Zůstáváme pevní v křesťanských principech a hodnotách, i když máme na paměti současnou velmi zarmucující skutečnost, v níž převládá zmatení hodnot a v níž pokračuje boj mezi světlem a tmou. Obzvláště máme starost o lidskou osobu, stvořenou k obrazu a podobě Boží, avšak zároveň denně těžce zkoušenou a opomíjenou. Máme také starost o rodinu a její nenahraditelný význam. Máme starost o pracující, kteří jsou využíváni jako pouhé prostředky spotřeby a výroby. Máme starost o Boží stvoření, které je soustavně a bez ostychu pokládáno za objekt zneužívání; jeho vzdechy, i když také ohrožují naši planetu, očekávají od nás milosrdenství a ochranu (Ř. 8). Máme starost o základní klimatické a další podmínky k životu – přesněji o vzduch a kyslík, který dýchá moderní člověk a který, jak máme obavy, příští generace budou marně hledat. Konečně máme starost o samotné přežití lidstva na tomto kontinentu a na naší planetě.

Co se ještě musí udělat, kromě toho, co již bylo uděláno, abychom si uvědomili a přiznali dramatické podmínky lidského přežití na naší planetě a na starém, evropském kontinentu?



Co ještě musí být uděláno, kromě toho, co již bylo uděláno, aby se naše oči otevřely a abychom viděli světlo Kristovo a následovali jej a nekráčeli již více ve tmě a oklamání? Není zde čas čekat nebo se opožďovat, jinak dobrovolně a neodpovědně, a dokonce nebezpečně zavíráme své oči. V důsledku toho naše odpovědnost jenom narůstá.

To, co se musí stát okamžitě, je pokání, spojené se změnou života, která pokání doprovází. Vedoucí světlo Kristovo je vždy tady. Avšak naše oči byly oslepeny a nejsou schopny vnímat a sledovat světlo. Zvykly si na převažující





temnotu a zmatek. Ať ti, kteří mají oči k vidění, vidí, Soud Ježíše Krista a jeho učedníků se dnes opakuje: Jsou vaše mysli zatvrzelé? Oči máte, a nevidíte, uši máte, a neslyšíte? ... Ještě nechápete? (Mk. 8: 18-21). Není na tom nic nového, že ti, kdo byli pokládáni za Jeho vlastní, nepředstavitelně zapřeli Toho, který je světlem, jak praví sv. evangelista Jan: „Bylo tu právě světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa. Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.“ (Jn. 1:9-11).

V těchto podmínkách proto dnes opakujeme, jak jsme učinili již v minulosti před všemi vámi, že budeme pokračovat bez zemdení v tom, abychom sebe sama a Ekumenický patriarchát – a jak

bychom rádi věřili, spolu se všemi křesťanskými církvemi Evropy – umístili do služby lidstvu, které dnes trpí mnoha způsoby, a do služby Božímu stvoření, které vzdychá spolu s námi. Nemáme alternativní řešení těchto problémů, avšak jsme absolutně připraveni jakkoli přispět a spolupracovat s každým konstruktivním a upřímným dialogem.

V tomto duchu žehnáme a přednášíme pro nás všechny doporučení k dobrovolnému půstu na následující pátek 7. září. Tento půst byl navržen pravoslavnými zástupci na přípravné mezpravoslavné konferenci k tomuto shromáždění, která se konala v červnu minulého roku na Rhodu jako hmatatelný důkaz pokání pravoslavné církve a všech křesťanských církví Evropy za naše destruktivní a arogantní chování k přírodě a k životnímu prostředí.

Ted', jsouce si vědomi své koordinující služby v rámci celého těla společenství svých pravoslavných bratří a sester, znovu a opět voláme všechny pravoslavné církve, aby přijaly odpovědnost za naši dobu a pracovaly společně – jak v rámci pravoslavné církve, tak i navenek a spolu se všemi církvemi nesoucími jméno Kristovo a obzvláště se všemi církvemi Evropy – tak aby přispěly k vyléčení ran trpícího lidstva. Bez dialogu a nutné úzké spolupráce mezi všemi pravoslavnými a ostatními křesťany a také se všemi odpovědnými strukturami moci a se všemi zodpovědnými zástupci – náboženskými, politickými, ekonomickými, kulturními a dalšími – budou naše izolované akce od samého počátku odsouzeny k nezdaru.

Vyznáváme, proklamujeme a konáme, protože jsme absolutně přesvědčeni, že naše starost je také starostí všech křesťanských církví a také starostí všech rozumných lidí – místních, národních, mezinárodních a evropských vůdců na mnoha různých administrativních pozicích.

Navíc ještě víme a ujist'ujeme, že základní principy a hodnoty ostatních monoteistických náboženství nejenom dovolují, ale vyžadují respekt k lidské důstojnosti, a navíc mírovou koexistenci všech lidí a všech věr. Výsledky a doporučení

mnoha mezináboženských dialogů, z nichž mnohé byly organizovány z naší osobní iniciativy a za naší účasti, nás o této pravdě přesvědčivě ujist'ují. Jakýkoliv jiný názor či předsudek, jmenovitě že náboženství, či alespoň některá náboženství na základě své povahy a principů zdánlivě přispívají a podporují náboženskou intoleranci, fanatismus, národní extremismus, násilí a války, neodpovídá skutečnosti. Zajisté, opakujeme základní princip Bosporské deklarace z mezináboženské konference konané v roce 1994, která byla podepsána zástupci křesťanství včetně mojí skromnosti, zástupci judaismu a zástupci islámu. Tato deklarace kategoricky zdůrazňuje, že každý zločin ve jménu náboženství je zločinem proti náboženství. Jsme si zcela jisti, že mírové spoluzítí a spolupráce mezi lidmi různých ras a různých náboženství jsou nejenom možné, ale také že těší Boha pokoje a spravedlnosti.

Vyžaduje se tedy ostražitost a silná rezistence, aby náboženský cit a zdravý rozum ohledně sdílených názorů anebo politických, ekonomických a dalších zájmů nebyl zneužit. Bez smíření, míru a spravedlnosti není možné stavět budovu nové Evropy a zajisté také jakoukoliv lidskou společnost.

Na základě tohoto přesvědčení musíme nejenom kázat svými slovy, ale také svědčit svými životy, že jsme všichni pouze procházejícími cestujícími v tomto světě. „Vždyť zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde.“ (Zd.13:14) Dle toho nová Evropa již představuje všechny dimenze transformující se společnosti lidí různého kulturního, sociálního a náboženského původu, kteří všichni musí být bráni vážně politickými a institucionálními pravidly nové společnosti na základě vzájemného respektu a rovnoprávnosti všech lidí, jak naši Otcové také zdůrazňovali.

Jsme zcela přesvědčeni, že světlo Kristovo osvětluje všechny! Toto vyznání je součástí přípravy na bohoslužbu Vzkříšení našeho Spasitele Ježíše Krista v pravoslavné církvi. Světlo Kristovo je více méně světlem vzkříšeného Krista, který porazil zlo a utrpení, který porazil smrt smrtí a dal všem život věčný. Proto zpíváme a nahlas voláme: „Nyní všechno naplněno jest světlem – nebe, země i podsvětí. Všechno stvoření ať slaví vzkříšení Kristovo, v němž jest utvrzeno.“

NAŠE VÍRA JE TAKÉ OČEKÁVÁNÍM A NADĚJÍ NÁS VŠECH, PŘESVĚDČENÍM A BUDOUCNOSTÍ VŠECH.

PŘEKLAD: MGR. ROMAN JURIGA

INFORMACE

OBĚTNÍ SVÍČKY
přímo od výrobce



KŘESŤANSKÁ TEOLOGIE A PRAXE V DOBĚ EKOLOGICKÉ KRIZE

Církev - jako prostředí spásy a naděje – si nepochybně musí být vědoma své odpovědnosti za osud světa, a proto má hluboký zájem o ekologické problémy vytvořené současnou civilizací. Každý den slyšíme o tom že vody, vzduch a půdy země jsou více a více znečištěny. Každý rok slyšíme o tom, že mnohé jedinečné druhy Božích tvorů vyhylnuli a již více neexistují. Příroda na celém světě je téměř beze zbytku využívána na to, aby podporovala člověka, který však není spokojen s jejími dary a využívá jí bez omezení. Lidská činnost, která dosáhla úrovně biosférického procesu neustále narůstá. Znečištění životního prostředí emisemi skleníkových plynů, průmyslovými odpady, špatnými zemědělskými technologiemi, ničení lesů a půdy – to vše má za výsledek utrpění Božího stvoření a neustálé ohrožení různorodosti života. Neobnovitelné zdroje rychle mizí, nerostné suroviny jsou využívány bez ohledu na potřeby příštích generací. Zdroje pitné vody jsou z roka na rok vzácnější. Bylo vyrobeno mnoho nebezpečných látek a jedů, které trvale zůstávají v biosféře. Je ohrožena ekologická rovnováha a procesy reprodukce v přírodě.

Dnes je jasné, že toto vše se děje kvůli nebyvalému a neoprávněnému růstu veřejné spotřeby v rozvinutých zemích, ve kterých se vyhledávání materiálního bohatství a luxusu stalo normou života. Tato situace znemožňuje rovnoměrné rozdělení přírodních zdrojů, které dle učení Církve jsou vlastnictvím celého lidstva. Na konci tohoto ničení a vykořisťování životního prostředí a celého stvoření je však nejenom utrpení přírody, ale také utrpení, nemoci a smrt lidí. Uvědomění si, že země se nachází na okraji ekologické katastrofy je proto velmi důležité pro adekvátní a přesnou teologickou odpověď na současné ekologické výzvy.

Co tedy může být teologickým pramenem naší práce pro ochranu Božího Stvoření a proč jako křesťané máme přijmout toto nové ekologické povolání? Především si myslím, že pokud máme přistoupit k tomuto problému efektivně z teologické perspektivy, naše teologie stvoření se musí více opřít o novozákonní poselství o spáse člověka. Musí se stát více Christologickou a Christocentrickou.

Z úst současníků našeho Pána Ježíše Krista a z Evangelia slyšíme základní otázku: „*A kdo je můj bližní?*“ Tuto otázku a odpověď našeho Pána a Spasitele musíme dnes slyšet velmi jasně, pokud chceme odpovědět na ekologickou výzvu současnosti adekvátně a dělat ekologickou práci v církvi.

Odpověď našeho Spasitele je překvapující. Náš Pán říká (i když se nám to vždy nemusí líbit) že našim bližním je každá lidská bytost. Tedy nejenom člověk naší víry a nejenom člověk našeho kmene, rasy či národa. Pán říká, že je to opravdu každý, každá lidská bytost, která – jak věříme – byla stvořena k Božímu obrazu a podobě, je milována Bohem a je Kristem a skrze Krista povolána dosáhnout úplného důstojenství dokonalosti.

Dalším důležitým a reálným obsahem, který nám Evangelium přináší je, že naše spasení není možné bez naší péče o bližní, bez našeho zájmu o život, který žijí a budou žít. „*Jak může někdo milovat Boha, kterého nevidí a nenávidět bližního, kterého vidí?*“ A samozřejmě také Mat. 24.

Překvapivě podobné věci říká současná věda o globálním ekosystému. Život lidí na druhém konci světa dle současného vědění závisí od toho, co děláme, užíváme a spotřebováváme my zde. Dnes je zřejmé, že od toho co a kolik spotřebujeme (a samozřejmě také od toho, s čím a jak se podělíme) závisí nejenom život lidí, ale také život všech ostatních živých tvorů.



Tito tvorové – jak se dočteme v Bibli – jsou Božím stvořením – jsou stvořeny z nekonečné Boží dobroty. Jsou pro nás také částečným zjevením Boží nekonečné moudrosti a lásky. Pokud jako Křesťané bereme naše výsadné postavení v řádu stvoření vážně, musíme být schopni pomoci ostatnímu stvoření, když trpí a musíme být schopni jej chránit.

Nepříjemná pravda o klimatické změně nás učí, že v tajemství života jsme nejenom skrytí a mysticky, ale také doopravdy a „skutečně“ provázání se všemi ostatními lidmi a se vším ostatním životem na planetě zemi. Tento život – Boží stvoření – dle slov Písma svatého a dle slov našich starců vzhlíží na nás tak, jak my vzhlížíme k Bohu a očekává od nás lásku a milosrdenství (Řim. 8, 9-22). Znamená to, že stvoření od nás očekává přesně ty věci, které my lidé očekáváme od Boha. Uvědomujeme si to?

K uvedenému jenom tolik; v naší době je více a více zřejmé, že to co náš Pán praví o našich bližních, kterými jsou všichni lidé, je pravda také ve světle současné vědy. Jeho slova jsou „moderní“ a ve spojitosti s pokračujícím ničením životního prostředí velmi aktuální. Nárůst našich emisí skleníkových

plynů se všemi jejich negativními dopady na globální ekosystém činí tato slova velmi pravdivými nejenom v duchovním, ale také ve fyzikálním smyslu.

Naše teologická odpověď na ekologickou krizi současnosti musí určitě být spojena s posilováním ekologického povědomí křesťanů a vědomí jejich provázanosti s ostatními lidmi a s celým stvořeným světem. V době ekologické krize musíme slyšet také povolání našeho Pána být tvůrci pokoje a pracovat bez ustání pro lepším a hlubší přijetí Božího míru. Biblický koncept míru – Šalom, by měl patrně být rozšířen také na náš vztah ke stvořenému světu, který je objektem nemilosrdného vykořisťování a násilné války ze strany člověka. Jestli se nám to líbí, anebo ne, mír v dnešním světě je více než čímkoliv jiným ohrožen neuhastitelnou žizní průmyslového světa po neobnovitelných fosilních zdrojích energie. Zároveň je zřejmé, že využívání těchto zdrojů postupně otravuje a ničí globální ekosystém a zdraví i životy lidí a všeho stvoření. Přirovnání světa závislého na neobnovitelných zdrojích energie k člověku závislému na drogách, velmi odpovídá současné situaci.

Rád bych řekl několik slov o ekologické



práci v rámci Pravoslavné akademie Vilémov. Tato práce vyvěrá především z našeho Christologického a Christocentrického chápání životního prostředí a našeho bližního a z našeho uvědomění si provázanosti se všemi lidmi a se vším stvořením, z pochopení, že válkám a mnoha dalším konfliktům se můžeme naše společnosti vyhnout, pokud využijeme všude dostupné čisté energetické zdroje, jakými jsou slunce, voda, vítr a biomasa. V neposlední řadě chce naše akademie také přinášet životaschopný příklad trvale udržitelné praxe, který může být následován ostatními. Snížit emise skleníkových plynů a zároveň budovat ekonomickou soběstačnost. To byly hlavní důvody, proč se naše Pravoslavná akademie rozhodla založit Centrum pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie, které dnes zahrnuje dvě solární termické instalace střední velikosti, dva fotovoltaické systémy, větrnou elektrárnu Sv. Eliáše, vytápěcí systém využívající biomasu a demonstrační malou vodní elektrárnu Sv. apoštolů. Centrum vzdělává o problematice ekologické energie a poskytuje poradenství - zvláště pro církve a různé neziskové organizace. Do uvedeného rámce patří také ekumenický projekt Církve pro budoucnost – 50 solárních střež, přinášející solárně termické instalace do různých církevních budov a zařízení.

Jsem přesvědčen, že vědomý, jednoznačně křesťanský způsob života založený na naší zkušenosti živého Boha, musí být z naší strany nabídnut společnosti jako celku obzvláště v této době. Tento životní styl založený na úctě k Bohu, úctě k Božímu stvoření a našim bližním musí být nabídnut jako alternativa, která na jedné straně posílí naši duchovní a intelektuální integritu a na straně druhé pomůže chránit Boží stvoření a Boží dary - čisté vzduch, vodu, půdu a nezměněné klima pro naše bližní, pro lidi příštích generací a pro všechno stvoření, zvířata i rostliny.

Součástí našeho křesťanského způsobu života vždy byla askeze, to nesmíme popírat. Tato askeze teď dostává novou dimenzi, protože bychom měli být schopni omezit svojí

spotřebu nejenom protože chceme spasit naši duši, ale také proto, že chceme pomoci ostatním a ohrožené přírodě. Asketická tradice nás nakonec učí, že odpovědi na mnohé otázky které vyvolala ekologická krize se nacházejí v lidském srdci a ne ve sféře ekonomiky, biologie, technologie či politiky. Příroda žije anebo umírá nikoliv sama od sebe, ale v důsledku činnosti člověka. Stav lidského nitra zde hraje rozhodující roli.

Nepochybně, součástí našeho křesťanského způsobu života musí být schopnost podělit se – a to je obzvláště důležité pro nás na Severu. Jestli se nám to líbí nebo ne, spotřebováváme více přírodních zdrojů – čisté vody, vzduchu, rud a fosilních paliv – nežli naši bližní na Jihu. Dokážeme přijmout spravedlivé dělení se všemi o tyto Boží poklady, jak o tom mluvil Sv. Jan Zlatoústý?

Velmi důležitá část našeho křesťanského způsobu života pak může být definována jak víme deseti příkázáními a jejich uváděním v život také ve vztahu k životnímu prostředí. My na severu nemáme žádat to, co patří ostatním – dnes obzvláště národům Jihu a Východu a také lidem budoucnosti. Musíme si uvědomit, že dary přírody Všemohoucí udělil jim právě tak jako i nám.

Myslím, že základní otázka pro celé lidstvo obecně a pro nás křesťany zvláště je teď vlastně velmi jednoduchá; Máme právo pokračovat tak jako doposud? Opravdu chceme pokračovat v ničení všeho života, který však nakonec nepatří nám, ale patří Bohu? Chceme nadále naslouchat knížeti tohoto světa, který nám prikazuje stokrát za den: nakupuj, uživej, konzumuj až do úplného konce? Anebo jsme připraveni slyšet slova našeho Pána, vzdát se bezbřehého konzumu a podělit se s ostatními?

Z PŘEDNÁŠKY METROPOLITY PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU KRYŠTOFA NA 3. EVROPSKÉM KŘESŤANSKÉM SHROMÁŽDĚNÍ V SIBIU V RUMUNSKU V RÁMCI PANELU „CREATION“ O EKOLOGICKÝCH OTÁZKÁCH 7. 9. 2007

O ČISTOTĚ TROCHU JINAK

Co může udělat každý křesťan pro přírodu i sám pro sebe

Pro většinu lidí je praní prádla tak samozřejmá činnost, že se nad ní ani nezamýšlí. Řadu věcí děláme na základě vžitých stereotypů a ani nás nenapadne, že bychom je mohli dělat jinak. Že máme podíl na ničení Božího stvoření mimo jiné i tím, že bezmyšlenkovitě používáme prací prášky s chemickými složkami, které mají neblahý vliv na přírodu? Ale existuje dnes vůbec pro automatickou pračku a průmyslové praní nějaká jiná alternativa?

Ačkoliv tvrdíme, že na nás reklama nepůsobí, rozhodujeme se stejně podle sloganů, které jsou všude kolem nás. Stačí, když je bílá běloskvoucí nebo bělejší, aby bylo prádlo – a tedy i my – čistější. Ale jsou značkové prací prostředky nadnárodních koncernů opravdu ty nejlepší, nebo jejich výrobci mají jenom nejvíce peněz na razantní mediální kampaně?

O dopadu škodlivin z čistících prostředků a odpadních vod z prádel a domácností na životní prostředí, hlavně vodní ekosystémy se ve sdělovacích prostředcích téměř nehovoří. Odstranění těchto následků vyžaduje značné finanční prostředky – přitom by stačilo málo: nenechat se ovlivnit televizní reklamou, Nenakupovat bezmyšlenkovitě, ale zjistit si, co který výrobek skutečně obsahuje a pak využívat ty prostředky, které jsou k životnímu prostředí šetrnější. Je prokázáno, že odpadní vody se zbytky pracích prášků obsahujících fosfáty a silikáty mají zásadní vliv na zamořování vod sinicemi.

Jen málokdo si uvědomuje, že v prádle mohou zůstat zbytky z lázni na praní obsahující mnohdy škodlivé látky, s nimiž je potom lidská pokožka v kontaktu převážnou část dne. Právě zde se může skrývat příčina různých vyrážek, ekzémů, ale i vážnějších zdravotních problémů. Server věnovaný problematice dětí www.vasedeti.cz v uplynulém roce zveřejnil zkušenosti maminek, které začaly využívat prací prostředky řady Dongemini a touto jed-

noduchou změnou se jejich děti zbavily atopických ekzémů a různých alergií, které byly vyvolány právě reakcí organismu na chemické látky inkrustované v prádle.

Podíváme-li se však na čistotu prádla pod mikroskopem, zjistíme, že v tkaninách často ulpívají zbytky pracích prášků, které tkaninu „inkrustují“. Často jsme si všimli, že prádlo po opakovaném praní ztrácí svou původní měkkost. Vlákna tkaniny se poškozují a lámou, což vede k předčasnému opotřebení.

Zkuste vzít vyprané prádlo, znovu ho vložit do pračky a nastavit program bez předpírky na 40 stupňů. Místo prostředku použijte čtvrt litru octa. Pokud lážeň na praní začne pěnit, jsou v prádle i pračce obsaženy tenzidy, které jinak nosíme na sobě. Před tím, než začneme práť novou technologií, je vhodné prádlo zbavit těchto škodlivých usazenin a regenerovat přírodní vlastnosti vláken. V praxi se osvědčil deinkrustační prací prostředek, který vyvinula společnost DonGemini, s.r.o. Společnost Dongemini je ryze česká firma, která se zabývá výzkumem, vývojem a výrobou prostředků na praní, mytí a čištění bez obsahů fosfátů, zeolitů a silikátů. Patří mezi první v Evropě, kteří technologii postavenou na prostředcích bez těchto přísad úspěšně realizují řadu let. V praxi je dosahováno lepších výsledků praní než obvyklými přípravky a v případě průmyslového praní i velká finanční úspora. Zkusme tedy změnit navyklé stereotypy a prospějeme sami sobě, přírodě – a dobrou radou (nebo originálním vánočním dárkem) i svým příbuzným a přátelům.

NA STRÁNKÁCH WWW.DONGEMINI.CZ SE DOČTEME NEJENOM O TECHNOLOGIÍCH PRANÍ, ALE TAKÉ O JEJICH DOPADECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VLIVU NA ZDRAVÍ ČLOVĚKA.

BLIŽŠÍ INFORMACE NA TEL. 327 524 850, 606 286 762



PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV NA NOVÉM ZÉLANDU

Počátek historie pravoslaví na Novém Zélandu spadá přibližně do 60. let 19. stol., kdy na Nový Zéland přijíždějí přes Austrálii první pravoslavní přistěhovalci. Byli to především arabsky mluvící věřící z Libanonu a Sýrie, kteří opustili svou vlast v důsledku krvavých masakrů ze strany otomanských Turků. Vedle pravoslavných Arabů se na Nový Zéland postupně dostávají také etničtí Rusové a Řekové. V 90. letech 19. stol. tak vznikají první etnické smíšené spolky za účelem zřízení chrámu a církevní obce na území Nového Zélandu.

Jedinou místní církví, která se tehdy v této oblasti angažovala, byl antiochijský patriarchát, a proto do života místních pravoslavných křesťanů bolestně zasáhly spory antiochijské církve s ekumenickým trůnem. Jmenovitě šlo o události let 1898–99. Tehdejší patriarcha Spyridon pod tlakem arabsky hovořící pastvy odstoupil, avšak konstantinopolský patriarchát odmítl uznat nově zvoleného arabsky mluvícího patriarchu Meletije. Pravoslavní věřící v Austrálii a na Novém Zélandu (neboť církevní život na Novém Zélandu se tehdy odvíjel v plné závislosti na poměrech v Austrálii) se obrátili na tehdejšího jeruzalémského patriarchu Damiána jakožto na neutrální osobu v celém sporu. Konstantinopol totiž tehdy nejen neústupně odmítala „arabizaci“ antiochijského patriarchátu, ale nechtěla také požehnat konání bohoslužeb v chrámech historických patriarchátů jiným než starořeckým jazykem. V roce 1902 převzala od jeruzalémského patriarchátu zodpovědnost za vývoj na australském kontinentu řecká církev, ale ani jí se spory urovnat nepodařilo.

V r. 1910 přijíždí na Nový Zéland první pravoslavný duchovní, ruský jeromonach s požeňáním antiochijského patriarchy Nikolaj (Manovič). (Je třeba poznamenat, že

zatímco antiochijské prameny jej hodnotí velmi kladně jakožto průkopníka pravoslaví na Novém Zélandu, prameny např. ruské zahraniční církve naopak jeho osobu hodnotí velmi záporně.) 11. ledna 1911 je pak v Dunedinu, městě s největším počtem pravoslavných věřících, vysvěcen slavnostně první novozélandský chrám Archanděla Michaela. V roce 1913 již archimandrita Nikolaj odjíždí a místo něho je antiochijským patriarchou jmenován exarchou pro Nový Zéland o. Nicholas Shedadie (ten ale sídlil v Austrálii, takže po odjezdu archim. Nikolaje zůstal Nový Zéland opět bez stálého kněze). Po r. 1917, resp. 1922 nastává vlivem tragických událostí v Evropě silný příliv Rusů a Řeků na Nový Zéland (a také samozřejmě do Austrálie). Důležitým mezníkem pro život pravoslavných na Novém Zélandu se pak stal 16. březen 1924. V tento den byla zřízena konstantinopolským patriarchátem metropolie pro Austrálii a Nový Zéland. Prvním australským metropolitou byl jmenován Christoforos (Knitis). Přesto ani tento významný krok v církevním životě pátého kontinentu nepřinesl novozélandským věřícím standardní farní život. Pouze v letech 1937–39 pobýval na Novém Zélandu archim. Antonios (Mobayed) z antiochijského patriarchátu.

Po II. světové válce zakládají své eparchie pro Austrálii a Nový Zéland také další místní církve (v r. 1948 ruská zahraniční, 1969 antiochijská, 1974 srbská). V 50. letech 20. stol. pečí mitr. prot. Alexeje Godjajeva vznikají ruské pravoslavné chrámy v Aucklandu, Wellingtonu a v Christchurch. Všechny chrámy na Novém Zélandu jsou však i nadále obsluhovány příležitostně duchovenstvem z australského kontinentu.

Až v r. 1987 je antiochijským australským biskupem vysvěcen první kněz trvale žijící na

Novém Zélandu a taktéž z řad těch věřících, kteří se na Novém Zélandu již narodili. Stal se jím konvertita z anglikánské církve o. Ilyan Eades. Výraznou posilou pro místní věřící byla oficiální návštěva ekumenického patriarchy Bartoloměje I. v roce 1996. Roku 2005 pak vzniká na Novém Zélandu první pravoslavný monastýr.

Jak je patrné z výše uvedeného, cesta pravoslaví na Novém Zélandu vskutku nebyla jednoduchá. Celé generace trvalo, než se podařilo zbudovat chrámy, zříditi eparchii, vysvětit vlastní duchovenstvo, položit základy mnišského života. Přes bouřlivý rozvoj v posledních dvaceti letech jsou podmínky novozélandského pravoslaví stále velmi misijní a obtížné. Přestože se ještě asi 60 % novozélandského obyvatelstva považuje za křesťany (sever země je tradičně anglikánský s několika katolickými distrikty, jih naopak vlivem imigrace ze Skotska presbyteriánský), podíl křesťanů v zemi trvale klesá (naopak stoupá počet lidí, kteří se považují za ateisty a počet příznivců nekřesťanských náboženství), novozélandská společnost je stále více sekulární a trpí destrukcí tradičních hodnot rodiny, manželství apod. Pravoslaví je jedním z mála křesťanských proudů, který nezaznamenává v moderní novozélandské společnosti úpadek. Přes nejjednodušší kanonickou situaci, křehké



jurisdikční vztahy, dané historickým vývojem, a všechny další těžkosti dané stále více sekulárním okolím, však pravoslavná církev na Novém Zélandu upevňuje své kořeny a úspěšně rozvíjí svůj život. Dnes má jednoho archijereje, dvacet tři farností s šestnácti kněžskými a jeden monastýr. V r. 2001 se při sčítání lidu přihlásilo k pravoslaví téměř 10 000 obyvatel.

JER. ANTONIJ DRDA

Přehled

Jednotlivých jurisdikcí:

Ekumenický patriarchát: sedm ne zcela obsazených církevních obcí. Bohoslužby jsou slouženy převážně řecky, v menší míře anglicky (čistě anglofonní farnost není). Kalendář neojuliánský. Ve Wellingtonu sídlí metropolita Amfilochios, jediný stálý archijerej na Novém Zélandu. Katedrála sv. apoštola Ondřeje, při ní jediný monastýr v zemi (založen 2005).

Antiochijský patriarchát: sedm církevních obcí v čele s děkanem. Součástí je nejstarší chrám na Novém Zélandu v Dunedinu. Kalendář neojuliánský, duchovenstvo téměř výhradně z anglicky hovořících rodilých Novozélandců. Služby v angličtině, arabštině, církevní slovanštině, rumunštině, moldavštině. Zvláštností jsou dvě misie západního obřadu.

Ruská zahraniční církev: dnes již jako autonomní součást Moskevského patriarchátu má čtyři farnosti se třemi duchovními. Služby s jednou výjimkou výhradně v církevní slovanštině, kalendář juliánský.

Srbská církev: dvě farnosti, jeden duchovní. Jeden vlastní chrám. Kalendář juliánský, služby církevněslovanské, resp. srbsky.

Rumunská církev: tři církevní obce. Kalendář neojuliánský, bohoslužby rumunsky a anglicky.

Formálně působí na Novém Zélandu také Makedonská pravoslavná církev (mimo společenství světové pravoslavné církve).



ZAÚJALO NÁS

PETROHRAD

Ve dnech 22. – 27. října 2007 se konal v Petrohradu již 2. ročník mezinárodního filmového festivalu **Mir znání /Svět vědomostí**, který představoval kolekci nejpozoruhodnějších vzdělávacích filmů a videoprojektů. Ve festivalové porotě zasedala i režisérka Svatava Maria Kabošová. Grand Prix festivalu získal snímek studia Pravoslavnaja Encyklopedija z Moskvy s názvem „Chladné oteplení roku 1961“, který shromáždil překvapující filmové archívy a prozkoumal utajované materiály. Odhalil tak poprvé v plném rozsahu, zatím jen tušené zrušné plány Chruščovovy totalitní moci k úplné likvidaci církve a zákeřné metody cíleného rozkladu a postupné diskreditace pravoslavné církve. Pochopení těchto souvislostí nám pomůže vytvořit si ucelenější obraz o tom, jakému tlaku byli kněží i laici v té době vystaveni. Tento film vznikl ve spolupráci s kanálem Rossija a jde o třetí díl trilogie, která již vyšla i na DVD. První dva díly odkrývají historické souvislosti, pozadí i skutečnou činnost pravoslavných biskupů, metropolitů a patriarchů v období 2. světové války na Němci obsazených územích „Kříž proti svatosti“ a vztah pravoslavné církve a Stalina v letech 1941 – 1948 – „Stalinův třetí Řím“. Oba dokumenty zveřejňují řadu záběrů, které jsme nikdy předtím neměli možnost vidět. K těmto filmům se na stránkách Hlasu pravoslavi ještě podrobně vrátíme. Na festivalu měli diváci možnost shlédnout i řadu dalších filmů, které se věnovaly tématům života svatých nebo svatým ikonám. Jedním z organizátorů festivalu je Lennaučfilm, který přislíbil, že pravoslavné filmy ze své produkce poskytne bezúplatně k vysílání v TV NOE. Těšit se tak můžeme například na vynikající dokument **Naděžda** režisérky V. Matvejevové, který časově zachytil skutečný příběh ženy – ruské podnikatelky, které jednoho dne začala doma ikona ronit slzy myra. Podnikatelka se obrátila k Bohu,

protože v zápětí zjistila, že má progresivní formu onkologického onemocnění. Rozdala veškerý svůj majetek, začala putovat po svatých místech a několik následujících let statečně bojovala se zákeřnou chorobou. Její promluvy nastavují zrcadlo nám všem pravoslavným a hluboce se vrývají do srdce. Film byl mnohokrát oceněn, mimo jiné i na festivalu pravoslavných filmů Zlatý vítěz v r. 2003.

VESELÍ NAD MORAVOU

Na **14. seminář ruských filmů** se ve dnech 9. - 11. 11. 2007 se sjeli nejen příznivci ruské kinematografie, ale také ti, kdo se chtěli blíže seznámit s pravoslavnou duchovností. Tento seminář byl totiž tématicky zaměřen na pravoslavi. Připravena byla kolekce dokumentárních filmů, které komentovala Svatava Maria Kabošová. S velkým zájmem se setkala také výstava ikon a přednáška mátušky Jany Baudišové. Večerní program zahrnila promluva a koncert pravoslavného hudebního skladatele Martina Dohnala.

NA VLNÁCH ČRO

Pravoslavnou Božskou liturgii jsme mohli 11. listopadu poprvé slyšet z chrámu sv. Trojice v Rokycanech, kde slouží o. David Dudáš.

PŘIPRAVUJEME V ČT

Dramaturgie České televize se rozhodla, že v rámci připravovaného cyklu Světci a svědci se bude v příštím roce věnovat také sv. Alexandru Něvskému a sv. Serafimu Sarovskému. Pro představení těchto světců širší veřejnosti hledáme pravoslavné bratry a sestry, kteří by byli ochotni podělit se o svou modlitební zkušenost a osobní vztah k těmto světcům. Pořady připravuje režisérka Svatava Maria Kabošová.

DEMOKRACIE, DEMOKRATURA, NEBO TECHNOTRONNÍ FAŠISMUS? II

Směřujeme k absolutní svobodě, nebo k absolutní totalitě? Ocitli jsme se ve světě, kde všechny události zanechávají informační stopy a nic nebude možné ukrýt. Když člověku nezůstanou žádná tajemství, protože vše na něho prozradí zrádná elektronika, nemusí se řídit nesmyslnými pravidly nesmyslné morálky...

RAFINOVANÝ PODVOĐ OBLEČENÝ DO PŘELUDU PRAVDY?

Přehledně svobodná společnost může existovat jen v podmínkách obrovské tolerance a totálního humanismu. Co může být špatného a podezřelého na realizaci svobodné společnosti, obrovské tolerance a totálního humanismu? Logicky vzato: odpůrci osobních identifikačních čísel a čipování jsou obyčejní zpátečníci a nábožensky zmanipulovaní fanatíci, kteří používají pseudoargumenty... K tomu se přidávají názory typu: Máte něco proti vědeckému pokroku? Pak tedy nepoužívejte jeho vymoženosti!

Podíváme-li se však pozorně na směřování vývoje současné robotiky a nových vědních oborů, pak jsme nuceni se přinejmenším zamyslet... Již v roce 2001 začala firma ADS-Applied Digital Solutions (USA) skutečně s masovou výrobou mikročipů, které se zavádějí do ramene a mají podivně symbolický název: „číselný anděl“. Čip může o svém nositeli uchovávat nejrůznější informace a prostřednictvím vojenských satelitů GPS se realizuje jejich spojení s centrálním počítačem. Nevyhnutelnou podmínkou fungování v tomto systému je přidělení číselného jména – identifikačního (osobního) kódu člověku. V této souvislosti bývá často citován výrok vědeckého pracovníka této firmy. Peter Joy údajně prohlásil: „Staneme se hybridy elektronického intelektu a našich duší.“ Absurdní výrok?

MANIPULACE S LIDSKÝM VĚDOMÍM?

Ukazuje se, že s pomocí nejmodernějších tech-

nologií 21. století a mikročipů je možné skutečně manipulovat lidským vědomím tak, že jsou vytvářeny přeludy virtuální reality. Už v 80. letech minulého století se začaly v bývalém SSSR objevovat první články o tzv. psychotronních zbraních. Prof. Georgij Bogdanov, inženýr a služebně plukovník, tehdy v časopise Kybernetika a medicína napsal, že „v mozku existují krystaly polovodičových struktur zbudované samotnou přírodou. Díky tomu je možné odevzdávat mozku kódované informace, které vyvolají obraz, představu, viditelné asociace, a vyvolat tak odpovídající reakci chování.“ O tom, že tyto výzkumy byly vedeny, jak v bývalém SSSR, tak v USA, se dnes již všeobecně ví. Německý novinář Ernst Meckelburg shrnul varovné poznatky o těchto výzkumech v knize Manipulace s lidským vědomím, která vyšla i v českém překladu. Hlavní „zdroj“ jeho informací byl později nalezen zavražděn ve svém moskevském bytě a jeho archiv zmizel.

ČÍSELNÁ IDENTIFIKACE OSOB JAKO ZÁKLAD GLOBALIZAČNÍHO PROCESU?

Schvalování zákona o ochraně osobních údajů či zákona o informacích osobního charakteru v nás nevyvolává žádné obavy – naopak, jde přece o to, legislativně chránit osobní údaje před jejich zneužitím! V zahraničí, a to i na sousedním Slovensku, se však proti přijetí tohoto zákona zvedla vlna protestů. Odpůrci zákona kladli i filozofickou otázku: Co je příčinou toho, že v Řecku, na Slovensku, ale i v Rusku a na Ukrajině se v parlamentu před-



kládají téměř stejné zákony? Vyžaduje si to EU? V Rusku a na Ukrajině rozhodně nikoliv. Proč se tedy proti těmto zákonům bouří občané Řecka, Slovenska, Ukrajiny a Ruska a různá sdružení na ochranu lidských práv a zejména pravoslavní věřící v mnohých státech světa?

Číselnou identifikaci nechťejí mnozí přijímat, protože číselný identifikátor osoby vnímají jako alternativu křesťanského jména: „Tento zákon připravuje legislativně půdu pro očíslování lidí číslem Antikrista, protože číselná identifikace občanů podle přijatého technologického systému skutečně obsahuje tři šestky,“ praví se v publikovaných komentářích, kde se objevují i slova: celosvětová diktatura – nástup technotronního fašismu. Bouře slov? Fantasmagorické představy?

Pravdou je, že již samotné zavádění EAN kódu na všechny druhy zboží vyvolalo v pravoslavném Řecku velký odpor a pobouření, avšak v mnohem nebezpečnější je považováno kódování lidí, tj. přidělení osobních identifikačních čísel, kódování a čipování všech osobních dokladů. Od čipování dokladů je jen nepatrný krůček k „čipování lidí“.

KONEC ZLOČINU A TERORISMU. OČIPUJME SE!

Již dnes si mohou rodiče v USA své dítě „očipovat“. Je to tak výhodné: dítě se neztratí. V případě únosu nebo útěku se ihned najde... Není to úžasné? Dobrovolníci i sami vědci si nechávají zavádět čip do mozku, aby demonstrovali jeho neškodnost a také to, jaké má čip úžasné výhody.

Média nás stále bombardují informacemi o tom, jak je snadné zneužít naši kartu v bankomatu a jak je naopak výhodné mít všechny informace o svém zdraví „po ruce“. Není daleko doba, kdy se volně oběživo omezí na minimum, nebo úplně zruší. Veškeré bankovní operace bude možné vykonat jen pomocí osobního čipu – a tak se jednou provždy skoncuje s korupcí. Už bude možné snadno dohledat, kdo jakou bankovní operaci provedl. Jak prostě! Budeme-li mít všich-

ni kvalitní čipy, pak se zvýší bezpečnost všude: zámek dveří našeho bytu bude reagovat jen na určité čipy, které ponесou neopakovatelné a nezaměnitelné charakteristiky svého „hostitele“. Zločinci a teroristé se nikde neskryjí před zákonem. Z hranic států konečně přestane být „korzo“, žádné falešné pasy!

A ty výhody pro zdraví! „Moudrý čip“ vám sám připomene, kdy je čas jít na preventivní prohlídku! V případě dopravní nehody nebo zdravotního kolapsu se vám okamžitě dostane profesionální a té nejlepší léčby – vždyť všechno bude možné jednoduše načíst z vašeho čipu.

A je proto logické, že může nastat doba, kdy žádná zdravotní pojišťovna nepojistí člověka, který odmítne čip.

NENÍ TO DIVNÉ, JE TO „COOL“!

Zdá se vám divné, že bychom si měli „něco cizorodého“ nechat natrvalo voperovat do svého těla? Mladší generaci to zcela jistě divně připadat nebude. Média diktují trendy i to, co je v módě. Mladí se stále více upínají ke značkovému oblečení a ke všemu, co je „in“ a „cool“. Ještě před 20 lety by každému piercing připadal směšný. A dnes? Piercing je jen jakýmsi předstupněm „elegančních čipů“. Psychologicky připravuje cestu změny vkusu: Cožpak ty kovové kuličky na tváři nejsou sexy – a tedy krásné? Že Pán Bůh nestvořil naše tělo proto, abychom do něho vpichovali podobné ozdoby?

Zkusme se však vrátit k nenápadným EAN kódům, bez nichž si dnes už nekoupíte ani mléko a vodu. Jsou všudypřítomné – a už jsme si na ně zvykli. Všechny polemiky utichly, a tak v šumu zanikla i zajímavá zpráva: EAN kód skutečně číslo 666 obsahuje. K tomuto závěru došel městský i federální soud Ruské federace. Na začátku byl proces několika pravoslavných věřících z Petrohradské oblasti, kteří se obrátili na soud v Priozersku, neboť odmítali přijmout osobní identifikační číslo jako základ pro registraci plátců daně. Soudce městského soudu Viktor Šeludjakov byl bývalým letcem, vzděláním technik a svým myšlením opravdu vzdálený jakékoliv pravoslavné

mystice. Vyžádal si tedy kompletní technickou dokumentaci a oslovil řadu odborníků. V průběhu procesu však vyšly najevo velmi pozoruhodné skutečnosti, které se nikdy předtím laická veřejnost nedozvěděla. Vědecká expertiza, kterou si vyžádal soud, totiž prokázala, že „osobní identifikační číslo úplně odpovídá popisu, který uvedl Jan Bohoslov ve Zjevení“:

„A nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest.“ (Zj 13, 15-18)

Expert Alexej Klatov, uznávaný odborník v oblasti informačních technologií z prestižního Ústavu jemné optiky a mechaniky v St. Petěrburgu, prostudoval dokumentaci o osobním identifikačním čísle a musel konstatovat, že je zapsáno ve formě čárového kódu, který obsahuje klíčovou postupnost ze tří šestek. Bez těchto tří šestkových čar, které rozdělují skupiny znaků v podobě černých linek a bílých ploch, nelze informaci načíst. Standard EAN/UPC rozpracovali v USA a v 90. letech byl přijat a zaveden i v Rusku, ačkoliv existovali i jiné varianty „bezšestkové“. (K pochopení této problematiky jistě stojí za to podrobněji prostudovat celou analýzu vědců z Ústavu jemné optiky a mechaniky v Petrohradě, která nikdy nebyla u nás publikována.

Pro laiky je tento text ale velmi odborný, proto z něho necitujeme. Podrobněji je tato kauza popsána např. v Ruském věstníku 10-11, 2002 nebo v článku A.V. Pugačevy: Za právo žít bez identifikačního čísla, Ruský věstník 27-28, 2002)

VÁŽNÝ NÁMĚT K ZAMYŠLENÍ ...

Čím tedy bude budoucí globální společnost a sjednocená Evropa? Demokracií zabezpečující maximální svobodu jednotlivce? Demokraturou, kde vládu jedné strany nahradila méně přehledná moc, dělená mezi několik parlamentních stran,

nebo společnost s dokonalou kontrolou všeho a všech, která sice nabídne totální osvobození se – ale ve své podstatě bude vlastně „technotronním fašismem“?

Měřítka je jednoduché: pokud bude mít občan ČR volbu a nebude nucen bez výjimky k přijetí identifikačních osobních dokladů nového typu včetně čipování, bude-li přijat zákon, v němž bude lidské tělo uznáno za nedotknutelné pro technologické manipulace jakéhokoliv typu, bude-li respektována svoboda vědomí a občan nebude zdravotními pojišťovnami nucen k zřízení elektronického fasciklu a „čipu se zdravotní informací“, bude-li mít právo „nebýt očipován“ a dostat cestovní doklad, „nebýt očipován“ a mít svůj bankovní účet, bude-li mít právo nebýt registrován v žádné číselné databázi, pokud si to nepřeje, pak technotronní fašismus opravdu nehrozí. Kdo však zákony, které tuto svobodu věřícím v EU zajistí, v České republice navrhne a prosadí? Kdo se vůbec vážně zamyslí nad pomyslnou hrozbou, která se zdá být tak „daleko“, a přitom je možná velmi „blízko“...

Otevíráme závažné diskusní téma nejen pro nás pravoslavné, ale pro všechny křesťany. V dnešní moderní společnosti rozhodují denně parlamenty evropských vlád o stovkách zákonů, veřejnosti je pro smích zpátečnický postoj křesťanů k tématům jako euthanasie, genové manipulace, plánované počety a interrupce, svobodný sex ad. Zcela výjimečně je však publikována i argumentace, o kterou se názory křesťanských duchovních opírají. Protože neslyšíme a často neznáme mnohá fakta a souvislosti, lehce můžeme odmítnout některá moudrá varování jako „extrémní projevy nějaké spirituality“. Nespěchejme s úsudkem. Zvažujme.

Lehce se nám může stát, že přijmeme za normu něco, co je v naprostém rozporu s pravoslavnou spiritualitou jen proto, že nemáme dostatek informací a podstatu některých věcí si v jejich zárodku neuvědomujeme.

Nikde v médiích není dostatek prostoru pro zveřejnění často velmi důležitých souvislostí – a právě o to víc je nutné vytvořit českou pravoslavnou tiskovou agenturu.



VE VALDICKÉ VĚZNICI



„Byl jsem nahý, a oblékli jste mne; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste ke mně.“ (Mt. 25,36)

I v naší době a v naší společnosti – tak jako ve všech dobách a tak jako ve všech společnostech, které zde byly po pádu člověka, se někteří lidé dostávají do konfliktu se zákony. Velmi často je to rodinné prostředí, špatná společnost či dokonce, jak říkají někteří moderní vědecké výzkumy, genetická výbava, která vede člověka k jednání, jež společnost definuje jako jednání protiprávní, asociální a protispolečenské. Společnost jako celek se v zájmu svého fungování snaží proti takovému jednání bránit a také trestat ty, kdož se přestoupení zákonů dopustili. Nežádá se ale stává, že se lidé ocitnou v konfliktu se zákony v důsledku nešťastné shody okolností či v důsledku kombinace různých faktorů, které na ně spolupůsobí a svedou je

najednou na šikmou plochu.

Není proto zajisté náhoda, že již staří Řekové, kdysi na počátku evropských dějin říkali, že kdyby soudcové všechno znali, nemohli by soudit. Tento odkaz antiky nám souzní s novozákonním přikázáním našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista: „Nesud'te, neboť kdo soudí bude odsouzen.“ I když rozumíme této výzvě Evangelia k tomu, abychom neodsuzovali, protože konečný soud patří jenom Bohu, musíme na straně druhé akceptovat snahu lidské společnosti ochránit své členy a svou strukturu před těmi, kdo z jakýchkoliv příčin porušili či porušují její zákony. Také proto, že tyto zákony vycházejí zejména ve vztazích mezi lidmi až doposud z biblického Desatera a z novozákonního přikázání nečinit jiným to, co sami nechceme. Není v této souvislosti náhodou, že vězení je u nás nazýváno také nápravně-výchovným zařízením - tj. zařízením, které si klade za úkol člověka přestoupivšího zákony napravit a převychovat.

Na cestě k nápravě a nalezení nového smyslu života mají lidé, kteří se ocitli za branami vězení dnes možnost slyšet Boží slovo a obnovit v sobě postupně Boží obraz. „Poslechni radu, přijmi i trest, abys byl napříště moudrý.“ Čteme v biblické knize přísloví (Př. 19,20.) Tento návrat k moudrosti a k Bohu, do stavu, v němž je člověk opět schopen vnímat a slyšet Boží přikázání a Boží vůli je cílem, s nímž se na lidi ve vězeních prostřednictvím Duchovní vězeňské služby obrací naše Pravoslavná církev. Naše církev si také zde uvědomuje, že je mystickým Tělem Kristovým a v Kristu a skrze Krista, který je v ní přítomen usiluje o to, aby hříšníci, (kvůli kterým konečně Syn Boží především sestoupil k lidem) došli nápravy, byli spaseni a dosáhli věčného života.

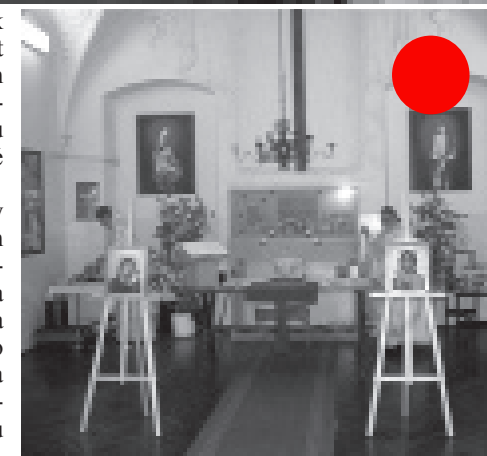
Nepochybně je služba duchovních a těch bratří a sester, kteří jim pomáhají v práci s lidmi ve vězeních po všech stránkách nesmírně náročná. Již také proto, že někteří lidé ve vězeních se o vlastní vůli a zarputile postavili



proti zákonům lidským i Božím. Další pak odmítli a odmítají přijmout naději a možnost zlepšení své situace, které jim milující Bůh v každé situaci nabízí. Nežádá se pak problémem pro lidi vracející se z výkonu trestu najít či obnovit zdravé společenské a rodinné vztahy i najít zaměstnání a bydlení...

29. října 2007 ve smyslu biblické výzvy (Mt. 25, 26) navštívil jedno z nejpřísnějších nápravně výchovných zařízení v naší zemi - věznici s ostrahou ve Valdicích metropolita pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku Kryštof v doprovodu otce Jiřího Niederle, aby zde odsloužil svatou liturgii, a promluvil k lidem, z nichž mnozí jsou ve Valdicích za závažné násilné trestné činy a jsou pokládáni za těžko napravitelné recidivisty.

Problémů, jež mají lidé, kteří se z různých důvodů ocitli ve vězení je určitě mnoho a zajisté ani naše místní církve a ani její nejlepší služebníci je nemohou vyřešit. Pravoslavná bohoslužba, možnost slyšet Boží slovo, možnost pokání a i možnost přijetí svatých tajin jsou však znamením



a příležitostí, která lidem ve vězení i navzdory jejich nejtěžším hříchům, pochybením a omylům otevírá cestu k Bohu a do Božího království, vždyť „Hospodin je milostivý, plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný.“ (Ž. 145,8)

EVA JURIGOVÁ



VOLBA NOVÉHO BISKUPA

MICHALOVCE. V sobotu 1. září 2007 se konalo v katedrálním chrámu svatých apoštolů rovných Cyrila a Metoda v Michalovcích Eparchiální shromáždění. Zúčastnili se jej duchovní a zvolení delegáti církevních obcí michalovské eparchie, kteří 2/3 většinou zvolili nového eparchiálního biskupa Juraje (Jiří Rudolf Stránský). Biskup Juraj se narodil v Jeseníku v ČR. V současnosti píše magisterskou diplomovou práci na Filozofické fakultě Karlovy Univerzity v Praze, kde studoval odbor anglistika - amerikanistika a turkologie a na Husově teologické fakultě, kde studoval odbor Pravoslavné teologie. Letos v červnu ukončil magisterské studium na Ukrajinské teologické fakultě

sv. Cyrila a Metoděje v Užhorodě. 14. března 2004 byl biskupem Simeonem vysvěcen na diákona. První mnišský postřih přijal v Hesychastériu sv. Cyrila a Metoda v Soluni, pak byl se souhlasem biskupa Simona vysvěcen 2. ledna 2005 metropolitou Anthimosem na kněze. Druhý postřih do mantie obdržel 18. dubna 2007 za přítomnosti metropolitou Kryštofa z rukou metropolitou morfského Neofyta v monastýru Kykkos na Kypru. Vladyka Juraj mluví plynně kromě angličtiny také řecky, rusky a turecky. Touto cestou přejme jménem celé české části církve i naší redakce vladykovi Jurajovi, dobrou a požehnanou službu v nové odpovědné funkci na mnohá a blahá léta.

Intronizační projev Přeosvíceného vladyky Juraje, biskupa michalovského

„Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho“ (Ž 118, 24). Dnes je skutečně den velké radosti. Vždyť před několika málo okamžiky jsme byli všichni svědky obnovené Padesátice v Církvi, onoho oživujícího vanutí Ducha svatého, kdy skrze vkládání rukou biskupů – nástupců apoštolů získala velké radosti církve nového arcipastýře, který se k vám všem nyní obrací s prosbou o modlitbu za něj samotného a za církevní společenství, které mu bylo právě svěčeno, aby v něm předsedal eucharistické hostině ve společenství lásky „na místě Kristově a podle jeho vzoru“ (řec. εις τόπον και τύπον Χριστού).

Naše michalovská pravoslavná eparchie, která bude zanedlouho slavit již 60 let své existence,

má za sebou náročnou a často trnitou cestu dějinami. Hluboce se nyní skláním před všemi, kdo se zasloužili o to, že se radostná Kristova zvěst, jak ji v její původní, neporušené a apoštolské podobě uchovávala právě Pravoslavná církev, zaznívá na úrodném Zemplíně a celém přilehlém okolí i dnes. Vzdávám Bohu díky za životy a dílo všech předcházejících michalovských vladyků a všech těch desítek a stovek obětavých duchovních otců i prostých věřících, díky jejichž nezlomné věrnosti víře svých otců se dnes můžeme modlit v nových, krásných chrámech. Děkuji také všem, kteří se v posledním roce a půl, kdy naše eparchie neměla svého biskupa, obětavě starali o její rozvoj a budoucnost, především pak správci eparchie důstojnému

otci prot. Bohuslavu Seničovi, řediteli úřadu eparchiální rady důstojnému otci prot. Vasilu Bardzakovi, všem členům eparchiální rady a jejich rodinám, které projevíly tolik pochopení pro jejich časově často velmi náročnou práci pro dobro Boží Církve. V neposlední řadě patří díky také celému týmu, který zajistil hladký průběh dnešní slavnosti.

Rád bych také poděkoval všem nejdůstojnějším vladykům a duchovním otcům – reprezentantům sesterských pravoslavných církví Ruska, Kypru, Řecka a Ukrajiny, z nichž většina jsou mí učitelé či drazí přátelé, kteří nelitovali dlouhé a namáhavé cesty, aby zde dnes spolu s námi, pravoslavnými křesťany východního Slovenska, mohli při biskup-



ském svěcení prožít všeobecnost (katolicitu) pravoslavné církve Kristovy.

Nejdůstojnější vladykové, důstojní otcové, draží bratři a sestry, milí hosté, dnes začínáme s Boží pomocí psát novou kapitolu v dějinách naší místní církve, za kterou každý z nás a všichni společně neseme zodpovědnost: já, váš biskup, i vy, každý dle svých možností

a dle svého povolání. Nezapomínejme na nelehkou minulost a na námahu, utrpení a oběti našich předků, ale snažme se také nejitřit staré rány a s důvěrou v uzdravující Boží moc hledět spíše do budoucnosti. Každý z nás je volán k tomu, aby v kruhu bratří a sester, sjednocovaných v jeden živoucí organismus skrze účast na Eucharistii, očisťoval své nitro od vášně a sebestřednos-

ti, a tak stále více dorůstal do podoby Kristovy. Nebojme se setkání „v Duchu a v Pravdě“ s jinými křesťany, s nevěřícími či hledajícími; objevujeme hloubku a životaschopnost své vlastní byzantsko-slovanské duchovní a liturgické tradice, učme se žít v rytmu církevního roku s jeho obdobími radosti i pokání, navraťme se co nejdříve k jednotnému slavení Paschy s ostatními pravoslavnými křesťany, prosíme Hospodina Boha, aby i naši eparchii požehnal založením mnišského společenství. Všimějme si také výzve současné doby a snažme se zpřístupnit všem lidem, kteří nás obklopují, Kristovo evangelium, neboť ono jediné dokáže smysluplně odpovědět na všechny otázky a nejistoty moderního člověka. Je také nezbytné nutné nově promyslet koncepci naší pastorační práce s mládeží a mladými rodinami, které se stěhují hlavně do větších měst našeho regionu.

Všechny nás čeká mnoho náročných prací, ale hledíme s nadějí a očekáváním vstříc svému božskému Mistru. Kéž s námi na přímluvy přečistě Matky Boží a svatých apoštolů rovných velkomoravského knížete Rostislava, soluňských bratří Cyrila a Metoděje a vyznavače kněze Alexije Tótha zůstává milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boha Otce a společenství svatého Ducha. Christos posredi nas!

Jeho přeosvícenost Vladyka Juraj, biskup michalovský, tímto srdečně děkuje za všechna blahopřání, která obdržel u příležitosti svého biskupského svěcení.



PRAVOSLAVNÉ TEOLOGICKÉ STUDIUM

Na pravidelném zasedání metropolitní rady naší církve v Praze v září 2007 zazněla také informace o činnosti detašovaného pracoviště Pravoslavné bohoslovecké fakulty Prešovské univerzity v Prešově, které se v Olomouci stará o výchovu našeho církevního dorostu. Má za sebou již 17 let práce – od nelehkých začátků, přes tvrdou zkoušku v době povodně, práce nasměřované k potřebám našich eparchií v České republice.

Oddělené, čili detašované pracoviště pro dálkově studující využívá skromných prostor, které jí poskytuje úřad eparchiální rady olomoucko-brněnské eparchie. Menší počet učeben způsobuje, že vždy jeden z pěti ročníků absentuje. Studující však mají zajištěnou stejnou náplň v oboru teologie jako je na mateřské základně Pravoslavné bohoslovecké fakultě Prešovské univerzity v Prešově. Z tohoto našeho centra ve Slovenské republice přijíždějí do Olomouce ke konzultacím, které se konají každou druhou sobotu, pedagogové v čele s nynějším děkanem o. Jánem Zozulákem. Část učitelů je již domácích z obou našich eparchií. Celkem se na práci podílí 14 pedagogů, pět z Prešova, devět domácích.

V červnu letošního roku uzavřely studium 4 absolventky s titulem magistr teologie a byly slavnostně promovány v Prešově. V současném akademickém roce se do studijního běhu zapsalo 40 studentů. V prvním ročníku jich studuje 16, ve druhém 7, ve třetím 5, ve čtvrtém 12 studentů. Pátý ročník je letos vakantní. Z tohoto počtu studujících je 16 z pražské eparchie a 24 studentů z eparchie olomoucko-brněnské.

Když metropolitní rada vyslechla zprávu o práci na poli teologického vzdělávání, usnesla se, že se obě eparchie budou podílet na úhradě spotřeby energií v detašovaném pracovišti v Olomouci rovným dílem, a tak bude podpořena jeho duchovní činnost i po materiální stránce. Oba vladykové, metro-

polita Kryštof i arcibiskup Simeon, vyjádřili této teologické instituci uznání a podporu.

O práci detašovaného pracoviště je stále větší zájem nejen mezi našimi mladými studenty, ale i staršími pracovníky církve a zájemci o pravoslavnou teologii nechybějí ani z jiných církví. Z ohlasů v naší pravoslavné veřejnosti nabýváme přesvědčení, že větší informovanost o činnosti bohoslovecké fakulty je žádoucí.

Informace o studiu kromě mateřské fakulty prešovské poskytne Centrum Detašovaného pracoviště v Olomouci, Masarykova třída 17, 772 00 Olomouc nebo jeho ředitel o. prot. ThDr. Pavel Aleš, Bílá Lhota – Řimice 106, 783 21 Chudobín, tel. 585 340 768.

Případní ochotní dárci, kteří možná ani netuší, že by mohli církvi přispět i podporou na hmotné potřeby této důležité složky duchovně výchovné (například na nutnou publikační činnost, vydávání pomůcek pro studium), najdou zde požehnaný prostor pro své záměry a mohou projevit dle svých možností osobní spásitelnou obětavost. Hlavně však prosíme o vaši každodenní modlitební podporu tohoto důležitého misijního díla.

P-EŠ

Více informací o Pravoslavné bohoslovecké fakultě Prešovské univerzity v Prešově získáte na mailu pravstud@unipo.sk, www.unipo.sk

O možnostech výuky pravoslavné teologie na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy se dozvíte na www.htf.cuni.cz



13.9. PLZEŇ

V chrámu sv. Anny se konalo zasedání duchovenstva západočeského protopresbyteriátu, kterému předsedal J.B. vladyka Kryštof. Oznámil rozhodnutí metropolitní rady na základě hlasování eparchiální rady o rozdělení západočeského protopresbyteriátu na dva okruhy: karlovarský a plzeňský. Okružním protopresbyterem byl ustanoven pro Karlovarsko mitr. prot. Jan Křivka a pro Plzeňsko mitr. prot. Jan Polanský.

Byl vytvořen také tachovský děkanát, patřící do plzeňského protopresbyteriátu. Děkanem se stal prot. Milan Horváth. Změny vycházejí ze skutečnosti, že za posledního půlroku vznikly dvě nové PCO v Příbrami a v Klatovech. Diskutovalo se také o otázce vytvoření západočeské eparchie, která by byla vedle pražské a olomoucko-brněnské již třetí eparchií v ČR. Rezidencí nové eparchie by se mělo stát město Plzeň. Hovořilo se také o nutnosti stavby katedrálního chrámu v Plzni.

16.9. KLATOVY

V chrámu sv. Mikuláše v Klatovech se sloužila první svatá liturgie. Tento chrám město pronajalo pravoslavným bezúplatně, ale pouze na 8 liturgií do roka. Další svatá liturgie se bude sloužit 23.12.2007. Pravidelné Božské liturgie se zatím budou konat v klatovském domově důchodců, který se nachází v blízkosti autobusového nádraží.

28.9. LITOMĚŘICE

V chrámu sv. Václava byl v den chrámového svátku vysvěcen nový pravoslavný kněz – diákon Miroslav Vachata, který bude duchovním ve městě Krupka. Božskou liturgii sloužil J.B. vladyka Kryštof spolu s vladykou Sávou z Moskvy za přítomnosti mnoha dalších duchovních a poutníků, takže chrám byl zcela zaplněn. Stalo se již tradicí, že v tento den přijíždí do Litoměřic také pěvecký sbor, vedený br. P. Vitovcem. Všichni se pohroužili do vroucí modlitby a chrámový svátek v Litoměřicích byl opravdu překrásný.



POZNÁNÍ, POKÁNÍ, SMÍŘENÍ A ODPUŠTĚNÍ SEMINÁŘ VE VILÉMOVĚ

Mnohokrát již byl jak běžnými občany, tak i věřícími a samozřejmě také novináři vznesen prostý dotaz, zda a jak jsme se vyrovnali s předlistopadovým vývojem a s tím, že někteří duchovní či aktivní věřící z nejrůznějších důvodů spolupracovali s opresivními strukturami tehdejší moci. Odpovědi, které přicházely a dodnes přicházejí se různí.

Jedni tvrdí, že se vlastně před listopadem vlastně ani nic špatného nedělo a že spolupráce některých duchovních s československou tajnou policií či dokonce s tajnou policií tehdejšího Sovětského svazu vlastně ani nebyla něčím špatným.

V kulturně nám vzdálenějších zemích, jako například v postsovětském Rusku či v Bělorusku je spolupráce či práce pro KGB dokonce dodnes často žádanou součástí profesního životopisu těch, kdo chtějí v tamních společnostech dosáhnout významnějšího postavení.

Další tvrdí, že spolupráce duchovních s opresivními strukturami totalitní moci u nás byla vždy vynucena násilím a výhrůžkami, případně, že do těchto struktur vstupovali duchovní s přesvědčením, že v nich budou pracovat proti systému, s nímž vnitřně nesouhlasili...

Odtajněné, vlastnoručně sepsané i podepsané protokoly dobrovolných spolupracovníků a agentů také z řad duchovních však naznačují, že přinejmenším někteří z nich nebyli vystaveni před vstupem do struktur informátorů prakticky žádnému nátlaku.

Z toho je do jisté míry usvědčuje i přijímání prostředků a věcných darů proti podpisu za prokázané „služby“ od tehdejší moci zastoupené často jejich nadřízenými důstojníky. Tehdejší mocní dokázali svým „služebníkům“ nabídnout okamžité výhody, možnosti a příležitosti a leckdy také zmírnit značný materiální tlak, který byl v době totality činěn na duchovní, pracovníky církve a aktivní věřící obecně.

Dnes je zřejmé, že většina duchovních v tehdejší nelehké době obstála - (avšak, jak ukázal polistopadový vývoj, žádná doba není „lehká“) - a se strukturami tehdejší moci se nezapletla.

Mnozí duchovní, a jejich díky Bohu většina, dokázali v té době říci ne a někdy opakovaně odmítnout lákadla a pokušení všech možných osobních výhod. Případně dokázali odolat hrozbám a zastrašování a dalším tlakům, které na ně světská moc, nezřídka také prostřednictvím svých agentů uvnitř církve, uplatňovala.

Část duchovních a věřících vždy jasně rozporovala zvrhlost systému založeného na lži a svolila nelehkou cestu odporu a tím aktivní služby Bohu a bližním. Někdy i za cenu ztráty veškerých materiálních výhod a příležitostí a také za cenu ztráty jakékoliv společenské prestiže na znamení křesťanské lásky k pravdě a odvaze.

U lidí přicházejících z jihu a východu Evropy či těch, kdo se narodili později, bývá někdy vytvářen zvláštní a veskrze mylný názor, že komunistické tajné služby se zajímaly o lidi výjimečné a schopné. Skutečnost však byla taková, že totalitní režim usilující o absolutní ovládnutí myšlení a konání všech, se zajímal více méně o každého a dokázal velmi dobře využívat i zdánlivě bezvýznamných informací, které mu jeho dobrovolní či nedobrovolní sluhové anebo udavači přinášeli. Není proto divu, že v komunistických společnostech dostal někdy dokonce opakovanou nabídku ke spolupráci s agenty ateistické moci až na několik málo výjimek prakticky každý.

Důležité je připomínat si, že lidé opravdu výjimeční se dokázali bezezbytku vyhnout zapojení se do systému špehování a udávání svých bližních a nepřijali zvrácený princip výhod, nabídek a příslibů na straně jedné a hrozeb a vydírání na straně druhé.

Poznáním doby před listopadem i poznání pokání lidí, kteří se s tehdejšími režimem a

jeho opresivními strukturami „zapletli“, se chce věnovat seminář, který by měl stát na začátku vzájemného smíření a odpuštění si těch, kteří od samotného Pána pokoje příslib smíření a odpuštění přijali a věří v něj.

Z učení i křesťanské praxe pravoslavné církve víme, že bez poznání chyb a hříchů není možné pokání. Bez opravdového pokání pak nelze dospět ke smíření a odpuštění, které jsou nutným předpokladem i základem cesty k nápravě i opětovného nalezení Boží vůle v životě osobním i v životě společenství.

Seminář pořádaný občanským sdružením Pravoslavná akademie Vilémov, jehož konání požehnal jak metropolita Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku Kryštof, tak pravoslavný arcibiskup olomoucko – brněnský Simeon, se konal v prostorách Gorazdova cyrilometodějského střeška a monastýru ve Vilémově u Litovle ve

dnech 16. a 17. listopadu 2007. Úvodní projev si všiml dopadů vývoje do 17. listopadu na život v církvích i v české společnosti a byl přednesen panem senátorem Martinem Mejstříkem.

Jsme přesvědčeni, že seminář o zamlčovaných či zapomínaných okolnostech naší nedávné historie se může stát důležitým milníkem v procesu vyrovnávání se s naší církevní, společenskou a také politickou minulostí. V neposlední řadě byl seminář Poznání, pokání, smíření a odpuštění příležitostí k poučení se z minulých chyb. Již také proto, aby se tyto v přítomnosti a budoucnosti již nemohly opakovat. Smířit se a odpustit totiž neznamená zapomenout.

K závěrům a zkušenostem z tohoto semináře se ještě vrátíme v příštím čísle Hlasu pravoslaví.

MGR. ROMAN JURIGA

INFORMACE





TÁBOR TĚŠOV - NAZARET

S Boží pomocí a díky našim neúnavným duchovním otcům se nám v západních Čechách zachovala tradice letních setkávání dětí a mládeže. Těšov u Mariánských Lázní, nejčastější místo setkávání, bylo poprvé k dispozici v roce 1970.

Ke společné modlitbě se zde od roku 1991 každé léto pravidelně schází patnáct, třicet i šedesát dětí a mladých lidí. Mnozí přijíždějí z Prahy, z Aše, z Rovné u Sokolova, někteří z Karlových Varů, z Kutné Hory, z Olomouce, ze Zlína a z mnoha dalších míst.

Program setkávání nespočívá ve vyhledávání pouhé zábavy ani nepodporuje dravou soutěživost či urputné rozšiřování vědomostí a dovedností. Prioritou zůstává příprava k živé účasti na posvátném ději svatě liturgie, snaha připravit se skutečným pokáním ke svatě zpovědi a přijímání. Společně odpočíváme po školním nebo pracovním roce, plném úkolů, povinností a spěchu. V okolních lesích vnímáme vše stvořené. V kapli ráno i večer zpíváme Bohu své díky. Zpěvníček, který nám sestavil a zanechal otec Radivoj, dnes vладыka Simeon, se již dávno nazývá těšovský. Pokud putujeme navštívit jiná místa, například v roce 2005 a 2006 Recko, v létě 2007 Itálii, vo-

zíme těšovské zpěvníčky s sebou jako neoddělitelnou součást každého setkání.

Také se vyskytuje řada překážek a obtíží. Ať už je působí sobecké zájmy jednotlivce, hloupost či pýcha nebo jen nepochopení, snažíme se je překonávat. Setkání v Těšově – Nazaretě nám vždy klade otázku, jsme skutečně pravoslavnými křesťany? Modlíme se vroucně? Konáme svou denní práci svědomitě? Prokazujeme dobro? Nejsme závistiví? Nejsme prázdnomluvní? Kajeme se? Napravujeme svá pochybení? Odpouštíme? Tak jak nám připomíná svatý vладыka Gorazd v Lidovém sborníku.

Pro velké množství všech, kteří při přípravě a v průběhu setkání pomáhají, věnují svůj volný čas, zapůjčují auta k dopravě, opravují vše potřebné, darují sportovní i jiné potřeby, potraviny anebo podpoří dobrým slovem, je možné v tradici setkávání pokračovat. Všem patří poděkování.

Těšov je pro mnohé místo radosti a lásky, jakou máme od Pána, i místo boje a pomoci svatého Ducha, který žije v naší církvi. Snažme se o každé setkání podle svých sil a schopností, ke slávě Boží.

PCO AŠ

Děkujeme za řadu povzbuzujících a podnětných dopisů, do tohoto čísla se vešel jen jeden, který jsme nechtěli krátit... Omlouváme se také sestře Janě za výpadek jednoho odstavce jejího dopisu v minulém čísle, čímž vypadla důležitá část kontextu. Nestalo se to úmyslně.

Děkujeme s. Valentině za obětavou práci ve věznicích a prosíme pomozte:

Chodím po věznicích O-B eparchie. Chodím sice se slovem, ale s prázdnými rukama. Nemám žádnou pravoslavnou duchovní literaturu ani modlitební knížky. Potřebujeme hlavně literaturu v ruštině, ale i v srbsčině a češtině. Uvítáme knížky, brožurky i starší časopisy.

VALENTINA MATUŠOVÁ,

VALMAT@SEZNAM.CZ,

BŘEŽANY 114, 67165 BŘEŽANY, TEL
776 832 061

Vážená redakce,
Dovolte mi poblahopřát vám k poslednímu číslu HP plnému krásného a zajímavého

čtení. Upřímně děkuji nejen za sebe, ale za všechny čtenáře, ať již pravoslavné či jinoslavné. Na své by si přišel i čtenář ateista.

Milá sestro Jano! Upřímně Vám děkuji za kritickou reakci. Mrzí mne pouze, že jsem nebyla pochopena. Připomenutím díla novomučedníka Gorazda jsem nesledovala oslabit zásluhu o. Fejsaka a jeho pěveckého sboru. O vynikající práci o. Fejsaka samozřejmě vím, donesla se i k nám do Mostu. Je mi líto, jestliže můj dopis byl tak pochopen. Prosim za odpuštění jak o. Fejsaka, tak i Vás, sestro Jano a taktéž celý brněnský pěvecký sbor. Vynasnažím se být příště srozumitelnější a citlivější. Boží požehnání do dalších let vám všem, milí brněnští bratři a sestry přeje

ALŽBĚTA RĚDLOVÁ, 17.11.07 LITVÍNOV

U SVATÉ LUDMILY V ŘIMICÍCH

Neděle 16. září 2007 byla prozářena teplým sluncem končícího léta a přívětivý den, kdy se den Páně – neděle letos snoubila se svátkem sv. Ludmily, nás v pěkném počtu přilákal do Řimic, malé obce, která má asi 120 domů – ale hlavně: má chrám zasvěcený svatě Ludmile, typickou svatyní, v níž poznáme i ruský styl pravoslavný, kde se nezapře autorská invence i ruka jeho stavitele i barevnost česká: červená, modrá a bílá...

Svatá Ludmila, na krásné velké ikoně na pravé straně ikonostasu, babička svatého Václava, jehož obraz je na opačné straně, první česká světice... Kdo ji kanonizoval?

Řím? Kdy? Nikoliv, byla to spontánní úcta českého lidu, tehdy ještě žijícího duchem sv. Cyrila a Metoděje a vynutila si její úctu. Vynutila a drží se jí po staletí, tisíciletí...

Svatá Ludmila a svatý Václav, oba první čeští světci, tak vroucně čtení na pravoslavné Rusi, na křesťanském západě, kdo je zná, kromě české tradice?

Sjelo se nás do útulného, prostinkého chrámu řimického několik skupin ze sousedství pravoslavných obcí z

Mohelnice, Chudobina, Olomouce – i zdaleka, pravoslavných i sympatizantů našich.

Přijíždí vладыka arcibiskup Simeon (když žel vладыka metropolita Kryštof, který byl ohlášen a očekáván, z vážných důvodů svou neúčasť omluvil), vítán místním duchovním otcem jeromonachem Cristianem Panaitescem i hostem na dnešní slavnosti – duchovním otcem Jiřím Kolářem spolu s o. diakonem Mojmiřem Křížem ze sousední obce svitavské. Z chrámového kůru zní zpěv pěveckého sboru z olomoucké církevní obce, vedený o. Pavlem Alšem a doprovází vладыku k ikonostasu chorálem k počtě Bohorodice „Jest vpravdě důstojno“.

Po přečtení Apoštola a Evangelia vладыka Simeon pronáší kázání. Mluví vroucně o úctě k svatě Ludmile, ona to byla, babička svatého Václava, která vychovávala českého knížete jako trvalý vzor pro národ. Ona je vedle velkomoravských světců duchovní matkou našeho národa, vzorem pro všechny ženy a vychovatelky.

Ona našla podle evangelního Spasitelova podobenství tu vzácnou perlu, ten po-



klad na poli a zřekla se světského, aby ten poklad získala. Nebylo náhodou, - zdůrazňuje vладыka, - že ve 30. letech první chrám, který zde na Moravě požehnal svatý vладыka Gorazd jako stavební úkol pro otce Vsevoloda (později s mnišským jménem otce Andreje) byl zbudován na památku svaté kněžny a mučednice Ludmily. Římský chrám se dokonce načas stal jakýmsi katedrálím chrámem Gorazdovy české a moravskoslezské eparchie, když se do Řimic z Prahy přestěhovalo eparchiální centrum i sídlo vладыkovo.

Svatá liturgie se blíží ke svému vrcholu za zpěvu pěveckého sboru, k němuž se přidává všechen shromážděný lid, zpívá z otevřených na lavici připravených Gorazdových sborníků píseň k svaté

Ludmile: Láskou Páně v nebes dvoře, vzešla Čechům spásy zoře. A v té zoři sluncem hoří zbožná, něžná česká kněžna. S plesem její duše čistá, vítá slova Jezu Krista. Věrných Čechů věrná máti, rač se za nás přimlouvat!

Z úst pěveckého sboru zazněla řada liturgických písní také v staroslověnském neboli církevněslovanském jazyce, v jazyce, kterým se modlili i zpívali svatá Ludmila a svatý Václav, jak je to naučili sv. apoštolové Cyril a Metoděj a jejich žáci. Vždyť i nejstarší zachovaná česká duchovní píseň Hospodine, pomiluj my... je původu staroslověnského a dodnes obsahuje celou řadu staroslověnských slov. S jakou láskou ji Čechové v duchovní shodě zpívali, jak je těšila a posilovala v dobách zlých! Jak ji chránili před zničením, když posleze bylo zničeno dílo sv. Cyrila a Metoděje a překryto lidu nesrozumitelnou latinou...

A cožpak, když dnes zpíváme v naší liturgii běžně Hospodi, pomiluj! cítíme v té staroslověnské invokaci něco cizího? Ba právě naopak. Uvědomujeme si svoje duchovní kořeny; základy, na které stavíme a dá-li Bůh, budeme nadále stavět. Tak jsme to cítili v tuto požehnanou chvíli, když jsme se s radostí v duši rozcházeli z římského chrámu, provázeni žehnající rukou vладыkovou, a duchovní blízkostí, laskavým srdcem blahodát' Boží záračně vysílající svaté kněžny Ludmily, posilnění i tělesné pohoštění, které nám připravily milé římské sestry.

A v duši ještě doznívala slova závěru ludmilského chorálu: Ať Čechové v shodě nové vždy tě chválí, nebes Králi. Hospodi, pomiluj.

Za rok, dá-li Bůh, na shledanou zde, milý, červeno-modro-bílý kostelíčku, milá svatá Ludmilo.

A. DIRT

Milí čtenáři,

rádi bychom, aby každý měsíc vycházel Hlas pravoslavní v tomto rozsahu a v hezké grafické úpravě. Jenže chceme být dlužníky, a tak může číslo vyjít pouze tehdy, pokud shromáždíme dostatek prostředků pro jeho tisk.

K tomuto účelu byl zřízen v církvi vlastní podúčet našeho časopisu v Raiffeisenbank a.s., Olbrachtova 9, 140 21 Praha 4

č.ú 5011103614/ 5500

IBAN CZ2855000000005011103614

– pro převod ze zahraničí

a je na něm v této chvíli - 20 000 Kč.

Tolik stálo vydání tohoto čísla. Pomozte nám.

S požehnaním J.B. vладыky Kryštofa můžeme v našem časopise uveřejnit i věcnou reklamu a drobnou inzerci. Pokud tedy chcete svým bratřím a sestřám nabídnout své produkty a služby, neváhejte. Podpořte nás.

Nyní se již vytvořila rodina redakčního týmu, v němž si navzájem pomáháme a učíme se jeden od druhého. Řada otců, mátušek i laiků už vytváří hezké příspěvky. Zrodily se seriály, zárodky budoucích knih na témata, k nimž stále máme málo informací v češtině...

Uvítali jsme obětavost sestry Marty Holmanové, která se ujala jazykových korektur. Většina příspěvků v tomto čísle již prošla jazykovou korekturou a věříme, že postupně získáme dostatečný předstih i pro jazykovou úpravu celého čísla.

Stále však máme málo informací z PCO. Učinili jsme i první kroky k založení pravoslavní tiskové agentury – a v této chvíli začínáme vytvářet model informačního serveru, který by Vám v krátké budoucnosti mohl zasílat např. i newslettery – aktuální oznámení a pozvánky.

Stačí, když si zřídíte internetovou adresu a oznámíte nám ji. Hledáme dobrovolníky, kteří přepíší do elektronické podoby starší tištěné texty, které bychom rádi zveřejnili právě na tomto serveru.

Vaše příspěvky, podněty a náměty nám neváhejte zaslat na redakce.hp@gmail.com

Časopis si můžete objednat na adrese:
ÚMR Pravoslavní církve v českých zemích,
Dělostřelecká 1, 160 00 Praha 6
nebo na telefonním čísle 224 315 015
zasláním sms na tel. 775 378 231

Z PROGRAMU METROPOLITY KRYŠTOFA NA KONCI ROKU 2007

29. LISTOPADU

V 10 hod. předsedať řádnému zasedání Metropolitní rady Pravoslavní církve Českých zemí v Praze. Jedním z hlavních témat zasedání je práce jejich odborů.

V 17 hod. Hodlá otevřít výstavu církevních památek Kypru v přílehlých prostorách chrámu Zvěstování Přesvaté Bohorodice v Praze 2 Na Slupi

30. LISTOPADU

v 9 hod. sloužit božskou liturgii v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze 3 - Olšanech

1. PROSINCE

V 10.30 sloužit řecky – v jazyce Nového zákona - božskou liturgii a vykonat malé svěcení vody v katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2

2. PROSINCE

V 10 hod. sloužit archijerejskou božskou liturgii v chrámu Zvěstování přesv. Bohorodice v Praze 2 Na Slupi

4. PROSINCE

V 9 hod. vyvětit na kněze diakona Romana Hajdamačenka v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze 3 – Olšanech.

5. PROSINCE

Setkat se s duchovními západočeských arciděkanů v Mariánských Lázních v 10 hod.

Přednášet o životě a díle sv. Mikuláše ve Lvím klubu na Pražském Hradě v 17 hod.

6. PROSINCE

Oslavit spolu s arcibiskupem Simeonem a monaškami chrámový svátek kaple monastýru Zesnutí př. Bohorodice ve Vilémově v 9 hod

8. PROSINCE

přednášet externím studentům PBF UP v Prešově

9. PROSINCE

V 10 hod. sloužit archijerejskou liturgii v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze Na Olšanech

11. PROSINCE

Předsedať řádnému zasedání eparchiální rady v Praze v 10 hod.

12. PROSINCE

V 6 hod. sloužit Božskou liturgii v seminární kapli PBF UP v Prešově a poté udílet zápočet studentům PBF UP

14. PROSINCE

V 9 hod. sloužit božskou liturgii v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze Na Olšanech.

15. PROSINCE

V 9 hod. vykonat božskou liturgii v Lanškrouně u příležitosti 60. výročí založení církevní obce a návratu pravoslavných volynských Čechů do vlasti

16. PROSINCE

Oslavit chrámový svátek pravoslavní církevní obce v Hradci Králové v 10 hod

Otevřít Adventní koncert pořádaný Pravoslavnou akademií ve Vilémově v 16 hod

17. – 21. PROSINCE

Pobývat v Moskvě u příležitosti oslav chrámového svátku našeho „podvorija“ sv. Mikuláše, při této příležitosti otevřít výstavu věnovanou památce stavitele chrámu otce Andreje Kolomackého

23. PROSINCE

V 10 hod. sloužit archijerejskou liturgii v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze Na Olšanech.

24. PROSINCE

Ve 23 hod. sloužit jitřní bohoslužbu v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Hořovičkách

25. PROSINCE

V 9:30 hod. sloužit archijerejskou božskou liturgii v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2 a poděkovat za sv. tajinu kněžství udělenou v tomto chrámu před 34 lety

26. PROSINCE

V 10 hod. sloužit božskou liturgii v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Hořovičkách

30. PROSINCE

V 10 hod. sloužit archijerejskou liturgii v chrámu Zesnutí přesv. Bohorodice v Praze Na Olšanech

LEDNA 2008

V 9:30 hod. sloužit archijerejskou božskou liturgii spolu s novoročním díkůvzdáním v katedrálím chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2





28.9. 2007 PRAHA

V bazilice sv. Jiří na Pražském hradě měli poutníci opět možnost pomodlit se v blízkosti hrobu sv. Ludmily. Bazilika byla zcela zaplněna poutníky z Čech i ze zahraničí. Trochu smutku zavládlo ve chvíli, kdy správci Pražského hradu oznámili, že kaple s hrobem sv. Ludmily je uzavřena, protože je narušena statika této části románské památky...

VYDÁVÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ČESKÝCH ZEMÍCH, P.O.Box 655, CZ-111 21 PRAHA 1
ŠÉFREDAKTOR: PhDr. SVATAVA MARIA KABOŠOVÁ, MISTROVSKÁ 7/266, 108 00 PRAHA 10

E-MAIL: KABOSOVA@SEZNAM.CZ, TEL. 775 378 231

TECHNICKÝ REDAKTOR: BORIS HAVEL

E-MAIL: SVKATERINA@CENTRUM.CZ

ZLOM: TOMÁŠ LANGER

E-MAIL REDAKCE: REDAKCE.HP@GMAIL.COM

REDAKCE SI VYHRADŽUJE PRÁVA NA PŘÍPADNÉ ÚPRAVY, ČI KRÁCENÍ ZASLANÝCH PŘÍSPĚVKŮ.